

MULGI VALLA LEHT

MULGI SÖNA

Mulgi vallon om ää! Tule ja jää!

NR 9 (74) OKTOOBER 2024

LEHES

Lk 3

Abja-Paluoja kohtusid
hõimurahvad

Lk 4

Abja-Paluoja avati
Grossi Toidukaupade
kauplus

Lk 7

Mulgi pealinnas
toimus Akordionfest

Lk 9

Mulgi vallas alustab
peretugevdus-
programm

Halliste kool 150

Laupäeval, 21. septembril tähistati piduliku aktusega Halliste põhikooli saja viiekümnendat juubelit.

Ehkki viiteid koolihariduse andmisele Halliste kihelkonnast on juba 17. sajandist, loetakse Halliste kooli sünniajaks 10. septembrit 1874, mil valmis koolimaja ning kooliteed alustas 24 poissi. Peale koolimaja juurdehituse valmimist 1910. aastal, said ka Halliste kihelkonnatütarlapsed võimaluse haridust omandada. 1910.-1911. õppeaastal õppis Halliste kihelkonnakoolis 85 õpilast, nende seas 21 tüdrukut. Käesoleval õppeaastal õpib Halliste põhikoolis 78 õpilast.

Aegade jooksul on Halliste kool kandnud erinevaid nimesid: Halliste kihelkonnakool, Halliste kõrgem algkool, Halliste 6-klassiline kool, Pornuse 6-klassiline kool, Halliste 7-klassiline kool, Halliste algkool ja 1998. aastast Halliste Põhikool. Halliste koolist on tuule tiibadesse saanud järgmised ühiskondlikult tuntud tegelased: lastekirjanik Jaan Rannap, koreograaf ja balletitantsija Tiit Helimets, sotsioloog ja õppejõud Ragne Kõuts-Klemm, maaülikooli emeriitprofessor Anne Luik ning vasaraheitja Kati Ojaloo. Augustikuus pälvis Eesti meedias tähelepanu Halliste kooli taustaga kosmopoliit Torhalla-Maarja Metsniin, kes on kahe aasta jooksul vabatahtlikuna Ukraina sõdureid, lastekodusid ning loomade varjupaiku vajaminevaga varustanud.

Halliste kooli legendaarseimaks koolijuhiks võib pidada eelmisel aastal manalateele läinud lastekirjaniku Jaan Rannapi samanimelist isa Jaan Rannapit, kes juhtis kooli aastatel 1917-1951. Koolijuht Jaan Rannapi pärand

Direktor Merle Hüva sõnavõtt.

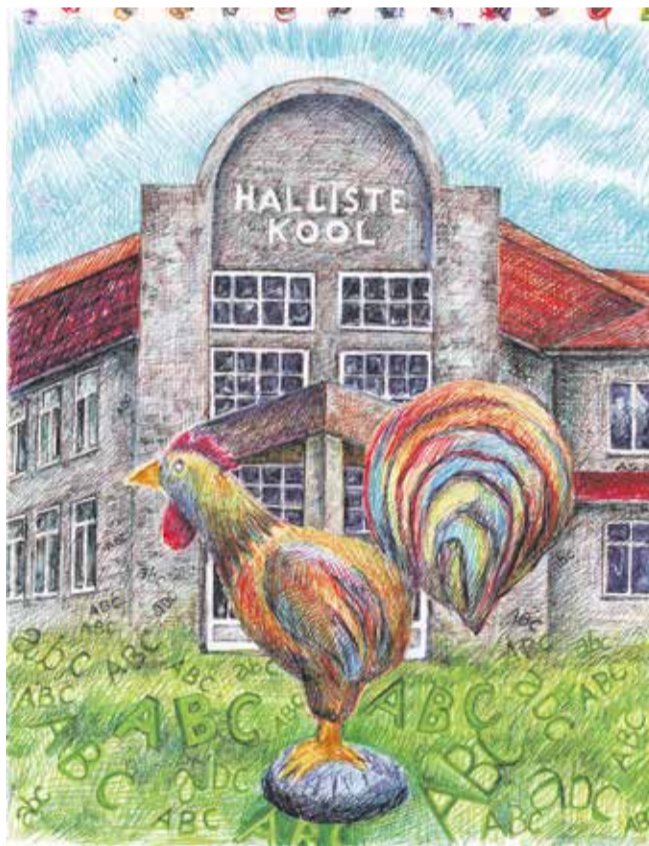
FOTO:RIINA LINASTE

ei piirdunud vaid teoreetilise koolitarkuse andmisega – tema eestvedamisel ja kogukonna koostöös rajati kooli õppepark ja iluaed, istutati kalmistu alleed, asutati kooli muuseum ning koguti rahvapärimest; lisaks juhatas energiline koolmeister veel laulukoori ja mandoliiniorkestrit.

Eelmise, 145. aasta juubeli tähtsündmuseks oli koolimaja ehituse käimalükkaja ning kiriku ja kooli koostöö edendaja Kalev Raave mälestuspingi paigaldamine kooliõuele. 150. sünnipäeva jääb aga meenutama Halliste Põhikooli esimene päris oma raamat. Direktor Merle Hüva eestvedamisel koguti kokku pilte, lugusid ja meenutusi piirkonna hariduselust, kooli ettevõtmistest ning kooliga seotud olulistest sündmustest. Nii saigi kaante vahele "Halliste Kool 150. Pihiaabits".

Raamatu koostaja on Halliste Põhikooli direktor Merle Hüva, kaaneillustratsiooni autor kunsti- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja Andres Savi ning raamatu kujundaja Ado Tuuga kirjastusest Adograaf. Raamatu väljaandmist toetas Mulgi Vallavalitsus.

Raamatu kaanepildil ilutseb kunagi kooliõuel

Halliste Kool 150. Pihiaabits. Kaanepildi autor Andres Savi.

kasvanud kasest meisterdatud kukk – sümbol, mis ühendab kirikut ja kooli. Luteri kirikute tornides tuulelipuna kasutusel olev kukk sümboliseerib ärksust ja valvsust. Koolil on läbi aegade olnud tihe side Halliste Püha Anna kiriku ja kogudusega. Esimene koolijuht, Hans Kirisel (koolijuht 1873-1911) suundus köstriametisse; 1902. aastal valminud leerimaja kasutati hiljem õppetöök; praegune koolimaja ehitati kunagise pastoraadihoone müüri-

dele. Halliste kiriku taas-taja ning koolimaja ehituse käimalükkaja Kalev Raave aegadest on säilinud tihe koostöö kooli ning Soome sõpruskoguduste vahel. Halliste kooli õppeaastat alustatakse traditsiooniliselt kirikus; kooli õppekavas on valikainena usundiõpetus; kooliõpetajad annavad oma panuse suvisesse "Teeliste kiriku" projekti jne.

Juubeliraamatu tekstikatked olid kontserdikavas lõimitud kooli laulu- ja tantsulaste etteastetega.

Halliste kooli õpetajad tervitasid külalisi lauluga "Tänav, pink ja puu". Kulminatsiooniks oli vastilmunud "Pihiaabitsa" tutvustamine, kooli koostööpartnerite tänamine ning raamatu kinkimine. Vilistlaste nimel tervitasid oma kodukooli 22. ja 24. lennu lõpetajad. Kontserdile pani meeleoluka ja lustliku punkti etendus "Pipi läheb kooli".

Pärast etteasteid ning pidulaua hõrgutiste nautimist said sõna külalised ning kõlasid tervitussõnad väarikale juubilarile ja kooliperele. Sõnavõttude järel viis õpetaja Anneli Merila läbi haridustemalise viktoriini ning ekraanil oli võimalus jälgida kooli ajalugu meenutavat pildigaleriid. Öhtu muutis meeleolukaks kooli pika-aegne hoolekogu esimees ja koostööpartner Urmas Suurpuu plaadikeerutamine.

Erinevates sõnavõttudes, olgu sõnavõtjaiks endised vilistlased, õpetajad, koostööpartnerid või vallajuhid, jäid kõlama kiidusõnad Halliste kooli toetavale ja sõbralikule õhustikule. Korduvalt mainiti lapsesõbralikkust, kolleegide õlatunnet, individuaalsuse arvestamist, ettevõtlikkust ning elulähedast õpet. Vallavanem Imre Jugomäe tõi oma tervituskõnes esile lapsevanemate rahulolu küsitluste suurepäraseid tulemusi, mille osas on Halliste Põhikool Mulgi vallas aastate lõikes korduvalt silma paistnud.

Õnnitlejad soovisid tänasele koolile pikka iga, rõõmsaid ja õpihimulisi lapsi ning särasilmseid õpetamishimulisi õpetajaid. Õnnitlejatega ühineb kogu tänane koolipere.

AIRIKA GASTON
Halliste Põhikooli õpetaja

Oktoobrikuus ootame ettepanekuid noorsootöö valdkonna tunnustamiseks

Ettepanekuid Mulgi valla aasta noorsootöö tegija, aasta noore tegija ja aasta noorsootöö teo tunnustamiseks saab esitada 31. oktoobrini 2024 Mulgi vallavalitsusele e-postil mulgi@mulgi-vald.ee.

Aasta noorsootöö tegija on isik, kes on Mulgi valla noori oskuslikult juhendanud nende annete avastamisel ja ideede teostamisel, viinud ellu edukaid projekte ja/või käivitanud uuenduslikke ettevõtmisi.

Aasta noor tegija on 7-26-aastane isik või isikud, kelle omaalgatuslik ettevõtmine on võimaldanud noortel panustada kogukonda ja/või positiivselt mõjutanud noorte elu Mulgi vallas.

Aasta noorsootöö tegu on Mulgi vallas tegutseva isiku või organisatsiooni ettevõtmine, mis on aidanud muuta valla noorte elu meeldivamaks, uuenduslikumaks ja kaasavamaks.

Rohkem infot Mulgi valla kodulehelt.

Täiendavate küsimuste korral pöörduge haridus- ja noorsootööspetsialisti poole e-postil reelika@mulgivald.ee või telefonil +372 524 3615.

VALLAVANEMA VEERG

Käesoleva aasta maikuus saime vallavalitsuse poolt esitatud Abja Gümnaasiumi renoveerimise projektile positiivse otsuse ja toetussummaks määrati maksimaalne määr, mis on ligi 1,7 miljonit eurot. Kõik projektiga seotud tegevused, sealhulgas aruandlus, peavad olema tehtud hiljemalt 2027. aasta alguseks. Sellega seoses alustasime kohe ümberehituse projekteerimistöödega ning täna saame öelda, et partner P.P. Projekteerimine OÜ on töödega graafikus. Põhiprojekt on peagi valmimas. Lisaks on sõlmitud leping ekspertiisi teostamiseks. Kuigi meil on kevadel algavateks renoveerimistöödeks planeerinud koos toetussummaga 3,2 miljonit eurot, võib ehitusmaksumus kujuneda suuremaks ja seetõttu otsime juba võimalusi täiendava projekti-meetme kaasamiseks.

Eelmise aasta augustikuus algatasime Piirilinna kinnistul detailplaneeringu, mille eesmärgiks on kaubandushoone Grossi toidukaupade rajamine Karksi-Nuia. Eelnõu avalik väljapanek toimus 08.03.2024 kuni 06.04.2024. Selle aja jooksul oli võimalik esitada arvamusi ja seisukohti ning eelnõu avalik arutelu toimus aprillikuus. Täna on kõik planeerimiseadusest tulenevad protsessid läbitud ja 18.09 esitasime detailplaneeringu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile heakskiitmiseks. See tähendab, et uus ja oodatud kauplus valmib suure tõenäosusega juba järgmise aasta suvel.

Saabunud sügist aga tervitasime muuhulgas traditsioonilise Meefestivaliga ja soome-ugri hõimukohvikute päevaga.

Tänu korraldajatele ja kaasalööjatele.

Soovin teile jätkuvalt palju sära ja sooja, nautige looduse ilu ja kasutage võimalust veeta aega värskes õhus.

Hoiame üksteist ja meie kaunist valda!

IMRE JUGOMÄE

Endine Mulgi vallavanem

MULGI VALLA LEHT

MULGI SONA

Mulgi valla leht

Väljaandja: Mulgi Vallavalitsus

Lehe pani kokku: Kertu Nellis

Küljendaja: Merike Kask

Trükk: Vali Press OÜ

Tiraaž: 1000 tk

Otsepost Mulgi vallas: Omniva

Leht ilmub kord kuus (välja arvatud juulis).

Novembrikuu lehe kaastööd esitada 24. oktoobriks

aadressile kertu.nellis@mulgivald.ee

Info tellimise, reklaamide ja kaastööde kohta: mulgivald.ee/ajaleht

Avaldatud artiklite ja teadete sisulise korrektsuse eest vastutavad autorid. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd vajadusel lühendada ja redigeerida.

Omavalitsused saavad vaimse tervise teenustele püsirahastuse

Valitsus kiitis heaks ja saadab Riigikogule arutamiseks seadusemuudatuse, millega riik annab kohalikele omavalitsustele püsirahastuse kodulähedaste vaimse tervise teenuste pakkumiseks. Tuleval aastal on omavalitsustele vaimse tervise teenuste jaoks ette nähtud 1,54 miljonit eurot.

"Lõime koroonakriisi ajal kohalikele omavalitsustele vaimse tervise toetuse, et sünniks ko-

halikke olusid arvestavad lahendused. Olen veendunud, et kogukonnas kättesaadav abi on väga oluline osa terviklikust vaimse tervise teenuste süsteemist," ütles sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo.

"Püsirahastusega loome eeldused, et kõikides omavalitsustes oleks kodulähedane psühhosotsiaalne ja psühholoogiline abi oma elanikele paremini kättesaadav."

Kui seni on kohalikud omavalitsused pidanud vaimse tervise teenuste pakkumiseks raha igal aastal riigilt taotleda, siis edaspidi on see eelarves olemas läbi omavalitsuste toetusfondi.

2025. aastal on toetussumma vaimse tervise teenuste pakkumiseks sõltuvalt elanike arvust vahemikus 6000–96 000 eurot, kokku üle 1,54 miljoni euro. Järgneva kolme aasta peale kokku on

fondi suurus ligi 4,6 miljonit eurot.

2023. aastal taotles toetust 48 omavalitsust. Teenustena on pakutud näiteks psühholoogilist nõustamist, pereteraapiat, hingehoidlikku nõustamist, grupiteraapiat lapsevanematele, kogemuskõnet, leinanõustamist, loov- (muusika-, kunsti-, liikumisteraapia) ja mänguteraapiat.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Mulgi valla hariduse tugiteenused

Käesoleval õppeaastal spetsialistide vähesuse tõttu on töökorraldus muutunud.

Septembris ja oktoobris toimuvad hindamised lasteaedades. Mulgi valla lasteaedasi teenindavad eripedagoog Erika Klettenberg ja sotsiaalpedagoog Henelin Kuusk. Lasteaedades logopeedi vastuvõtte ei toimu, kuid logopeed Tuuli Talts võtab lapsi vastu tervisekeskuses. Mulgi valla koole teenindab logopeed Lea Leppik.

Vastuvõttud toimuvad Abja-Paluoja Tervisekeskuses aadressil Järve tn 1/1 Abja-Paluoja, Mulgi vald.

Nõustamisaja broneerimiseks pöörduge otse spetsialisti poole:

Logopeed Lea Leppik

Vastuvõtuajad: T kell 13.00–15.30 kokkuleppel
e-postil logopeed2@abja.ee ja/või tel +372 5465 0750.

Logopeed Tuuli Talts

Vastuvõtuajad: E-N kell 8.00–15.30 kokkuleppel
e-postil logopeed@abja.ee ja/või tel +372 521 4243.

Eripedagoog Erika Klettenberg

Vastuvõtuajad: E-R kell 13.00–15.30 kokkuleppel
e-postil eripedagoog@abja.ee ja/või tel +372 5445 0570.

Sotsiaalpedagoog Henelin Kuusk

Vastuvõtuajad: E-R kell 13.00–15.30 kokkuleppel
e-postil sotsiaalpedagoog@mulgivald.ee ja/või tel +372 5451 0360.

REELIKA LIIVAK

Haridus- ja noorsootöö spetsialist

SAAME TUTTAVAKS

Mati Ilisson, Mulgi vallavolikogu esimees

Olen elupõline mulgi-maalane, samas selle sajandi algusest jaganud oma tegemisi Tallinna ja Karksi-Nuia vahel.

Abielus, tütrele isa, lapselastele vanaisa. Hariduselt hüdrotehnikainsener.

Kõrgkooli järgselt alustasin töödejuhatajana Nuias EPT-s (1991 – reorg. AS Nuias PMT), seejärel olin AÜ volikogu esimees ja usaldusisik ning 90ndate teises pooles AS Nuias PMT nõukogu liige ja esimees. 1995. aastal olin Mõõdukate esindajana lühiajaliselt Riigikogu liige. Samuti olen olnud Karksi-Nuia linnapea ja enne Tööturuameti pea-

direktori ametikohale suundumist lühiajaliselt ka Karksi vallavanem.

Viimasel 20 aastal olen enamasti tegutsenud äri-nõustaja, konsultandi ja koolitajana. Selleks vajalikud kompetentsid omandasin rahvusvaheliste tippfirmade Mercuri International ja Wilson Learning Worldwide arenguprogrammides. Ühtlasi töötasin mitmel aastal mõlema ettevõtte Eesti esinduses konsultandina. Nimetatud ajaperioodi jääb ka OÜ ConsultIT ja Wilson Learning Estonia OÜ asutamine ning Vealeidja OÜ ja BBTechnics Baltic OÜ juhtimine.

Hetkel töötan Viljandimaa Arenduskeskuses ettevõtluskonsultandina.

Mulgi vallavolikogu esimehena:

- pean oluliseks, et valla juhtimises on tagatud eesmärgipärasus, professionaalsus, süsteemsus, läbipaistvus ja kaasatus. Inimesed peavad tundma, et valla ametnikud on näoga rahva poole ja nende teenistuses.

- väärtustan kogukonnaliikmete ja institutsioonide kaasamist ning ühiste tegemistest sündivat kasu ja sünergia – tuues laua taha erinevate põlvkondade, organisatsioonide, ettevõtete, kogu-

FOTO JAAN PÄASUKE

kondade ja piirkondade esindajad.

- pean tähtsaks, et iga inimene, sõltumata oma elukohast, tunneb, et vald on tema jaoks olemas.

Lota Orav, noorte heaolu spetsialist

Minu nimi on Lota Orav ja olen Mulgi Vallavalitsuse uus noorte heaolu spetsialist. Pärit olen siitsamast Mulgi vallast, Karksi-Nuiast. Mul on varasem töökogemus juhatajana riidepoes ja tugisikuna Tallinna Perekeskuses. Gümnaasiumihariduse omandasin Tallinna Öismäe Gümnaasiumis. Hetkel õpin teist aastat Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis sotsiaaltöö- ja reha-

bilitatsioonikorraldust ning soovin tulevikus spetsialiseeruda noorte toetamisele. See soov tõigi mind tagasi Mulgi valda, antud ametikohale.

Minu töö noorte heaolu spetsialistina keskendub noortele vanuses 13–26, kes ei tööta ega õpi. Eesmärk on toetada ja motiveerida noori nende sihtide saavutamisel, pakkudes nõustamist ja tuge. Pean oluliseks luua

usaldusväärne suhe, mis on aluseks positiivsele ja tulemuslikule koostööle. Paljud noored tunnevad, et neil puudub turvaline isik, kes neid kuulaks, motiveeriks ja juhendaks.

Hea noor, kui tunned, et saan sind toetada sinu teekonnal ja eneseteostusel, võta minuga ühendust telefonil +372 511 3947 või e-posti aadressil lota@mulgivald.ee.

FOTO: ERAKOGU

Abja-Paluojaal kohtusid laua taga hõimurahvad

7. septembril toimus Abja-Paluoja keskpargis hõimukohvikute päev, mille eesmärk oli tutvustada soome-ugri rahvaste toidukultuuri ja tugevada kultuurisidemeid erinevate hõimurahvaste vahel. Üritus pakkus kohalikele võimaluse kogeda soome-ugri kultuuripärandit otse oma kodulinna.

Hõimukohvikute korraldajad.

FOTO: TAAVID MEEDIA

Hõimukohvikute traditsioon sai alguse 2021. aastal, kui Abja-Paluoja kandis Soome-ugri kultuuripealinna tiitlit. Kuigi eelmisel aastal toimus üritus Karksi-Nuias koos Meefestivaliga, tõdeti hõimurahvaste poolt, et Abja-Paluoja on neile sümbolse tähendusega koht ja see peaks toimuma siiski just siin. Samuti aitab ürituse korraldamine taas juhtida tähelepanu Abja-Paluoja kui soome-ugri kultuuripealinna esinduse kohalolek.

Lisaks kulinaarsetele elamustele elavdas päeva kultuuriprogramm. Vabalava vormis said kõik huvilised esineda, pakkudes elavaid ja spontaanseid etteasteid. Esinesid Abja Meelespea tantsurühm, Pärnu Ingerisoomlaste Kultuuriseltsi ansambel Siskot, kes kaasas rahvast rõõmsalt tantsima, vadjalaste peereansambel Maaväci ning noored mulgid ansambliga Lõõtsanõõbid.

Taimeteadlane Mercedes Merimaa jagas külastajatel oma põhjalikke teadmisi loodustaimedest ja oli üllatunud, et nii suur huvi oli ravim-

vadjalaste, ungarlaste ja ingerisoomlaste toidukultuuriga, avastada uusi maitseid ja valmistusviise. Päeva tegi eriliseks ka Narva kui 2025. aasta soome-ugri kultuuripealinna esinduse kohalolek.

Lisaks kulinaarsetele elamustele elavdas päeva kultuuriprogramm. Vabalava vormis said kõik huvilised esineda, pakkudes elavaid ja spontaanseid etteasteid. Esinesid Abja Meelespea tantsurühm, Pärnu Ingerisoomlaste Kultuuriseltsi ansambel Siskot, kes kaasas rahvast rõõmsalt tantsima, vadjalaste peereansambel Maaväci ning noored mulgid ansambliga Lõõtsanõõbid.

Taimeteadlane Mercedes Merimaa jagas külastajatel oma põhjalikke teadmisi loodustaimedest ja oli üllatunud, et nii suur huvi oli ravim-

taimede vastu. Marid kiitsid Abja-Paluoja inimesi nende rahuliku ja sõbraliku meele pärast. Pelmeenide töötuba osutus erakordselt populaarseks ja paljud hõimutoidud kadusid lettidele juba paari tunni- ja Udmurt Nadii tödes naerdes, et polnud veel jõudnud rättingi pähe panna, kui esimesed ostjad juba leti ääres ootasid. See kõik näitab, kui suur on huvi hõimurahvaste toidukultuuri vastu.

Selleaastane Hõimukohvikute päev toimus kolmandat korda, kuid traditsiooni hoidmiseks ja kasvatamiseks on oluline korraldada seda järjepidevalt igal aastal. Loodetavasti leiab Hõimukohvikute päev koha ka Mulgi valla ametlikus kultuurikavas, et see sündmus saaks areneda ja kasvada veelgi

suuremaks kogukondlikuks ja kultuuriliseks ühendajaks. Suur tänu maridele, ungarlastele, mulkidele, udmurtidele, ingerisoomlastele ja vadjalastele, kes meiega liitusid ning oma kultuuri jagasid.

Eriline tänu kuulub ka Abja kultuurimajale kaaskorraldamise eest, Mulgi Vallavalitsusele ja Eesti Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgruppidele toetuse eest. Samuti tänan Mae Raed sujuva kommunikatsiooni eest.

Loodame, et see päev jääb kõigile osalejatele meelde ja inspireerib jätkama ning jagama oma kultuuripärandit ka tulevikus. Kohtume jälle järgmisel aastal, 6. septembril 2025!

AVE GRENBERG
hõimukohvikute päeva eestvedaja ja projektijuht

Mulgi vallas pesitses 125 paari toonekurgi

Valge toonekure asurkond on viimase 60 aasta kestel Eestis jõudsalt edenenud ja küündis kümne aasta eest peaaegu viie ja poole tuhande pesitseva paarini. Seejärel selle silmapaistva linnu arvukus stabiliseerus ja pisut kahaneski, ilmselt ka tema toidulaua – konnade, sisalike, hiirte ja suurte putukate kasinamaks jäämise tõttu. Praegu Eestis enam toonekure lausloendusi ei toimu, ent looduskaitse seltsi Kitzbergi osakond otsustas sel aastal kindlaks teha, kui palju meie vallas neid linde pesitseb.

Üleskutsel reageerinud kümnekonna abilise teadete ning Rein Mägi ja allakirjutanu ringsõitude varal õnnestus tänavu saada andmeid kokku 125 toonekurepesa kohta. Neist 100 pesas kasvas üles kokku 237 poega. Kõige rohkem oli 2-pojalisi kureperesid – 40. 34 pesast läks lendu kolm noort, 11 pesast üks ja samuti 11 pesast neli poega. Vanalindude poolt tõugati pesast alla 6 poega. Hoopis tühjaks jäi 25 pesa, millest veerandiosa oli äsja, ilmselt noorte (kahe-kolmeaastaste) lindude hakatatud. Kõige enam ja kõige tihedamalt oli kurepesi Kamara külas (kõik 8 pesa asulas), Halliste, Põlde, Penuja ja Äriküla piires oli igas 6 asustatud pesa. Räägu külas oli ühes talus kolm poegadega pesa.

Enamik meie toonekurepesi on rajatud elektriliinipostide või muude postide otsa ja ainult 10 muule alusele: kuus korstnale, kaks müürile, üks katusele ja üks puu otsa.

Eesti pindala ja valge-toonekure üldarvukusega võrreldes on Mulgi vallas selle liigi asustus tihedam kui keskmiselt: siin pesitseb 2,5%, s.t tervelt neljakümnenendik Eesti praegusest 5000 kurepaarist.

OLAV RENNO

Eesti Looduskaitse Seltsi auliige

SAAME TUTTAVAKS

Enn Sarv

külamaja II korruse väljatehingamine, katuse vahetus jm remonditööd, teede mustkatte alla viimine, kiire internet, spordiplatside ja ujumiskohtade arendus, põlenud rahvamaja taastamine jpm. Võin öelda, et need kõik on ellu viidud. Ka rahvamaja taastamine käib. 2004. aastal valiti mind Tuhalaane külanemaks ning 2022. aastal juba 4 küla külanemaks, milledeks on Muri, Morna, Suuga ja Tuhalaane külad.

MTÜ Tuhalaane on võtnud oma põhikirjaliseks eesmärgiks külaelu edendamise. Näiteks korraldame suurematel üritustel

igal aastal külatalguid, vastlapäeva, jaanituld, rukkimaarjapäeva laata ja jõulupidu.

Olen ka Mulgi vallavolikogu ja külaarengu komisjoni liige. Viimasel volikogutal on Mulgi valla ümarlaua, kus kohtume erinevates piirkondades kohaliku rahvaga, kuulame muresid ning püüame neid lahendada. Igast ümarlauast tehakse protokoll ning ettepanekud esitatakse vallavalitsusele. Seda liini volikogu aseesimehena ka jätkan. Valla võim peab olema rohkem

näoga rahva poole.

Veel olen Eesti Külaliikumise Kodukant liige ja Ühendus Kodukant Viljandimaa juhatuse liige, kes on Viljandimaa juhtiv külaliikumise liige. Osalesin Eesti küla-arengu Maapäeval ehk küla-arengu parlamentis Viljandimaa delegatsiooniga ning hetkel korraldame Viljandimaa „Aasta küla“ valimisi.

Olen Kaitseliit Sakala malev liige, „Kaunis kodu“ Viljandimaa komisjoni liige, „Teeme ära“ Viljandimaa koordinaator ja jalgpalliklubi FC Mulgi juhatuse liige.

Poliitiliselt olen EKRE asutajaliige, EKRE Mulgi

osakonna esimees ning erakonna volikogu liige. EKRE Järva- ja Viljandimaa ringkonna aseesimees ja juhatuse liige.

Tahame oma fraktsiooniga ja ka isiklikult anda oma panuse Mulgi valla arengusse. Rohkem tähelepanu küladele ja külamajadele, mis on antud või antakse edaspidi kohalikele MTÜdele. Toetan igati seltside tegevusi, mis on ju kohaliku elu vedurid. Üle tuleb vaadata valla rahaline seis ja võimalusel luua külade fond, mille kaudu saab külaelu elavdada.

Edu Mulgi vallale!

Olen Enn Sarv, abielus, kolme tütre isa ja kuue lapselapse vanaisa.

Tuhalaane külas elan aastast 1987. Üheksakümne alguses hakkasime külaelanikega küla korda tegema. Sellest sündis iga-

aastane küla koristustalgu ja külaliikumine. 2003. aastal asutati MTÜ Tuhalaane ja samal aastal koostasime Tuhalaane küla arengukava, mis on küla tegevuskavaks siiani. Suuremateks eesmärkideks olid

Abja-Paluoja avati Grossi Toidukaupade kauplus

5. septembril kell 10 avati Abja-Paluoja kauaoodatud Grossi Toidukaupade kauplus, tuues piirkonda uusi võimalusi kohalikele elanikele. Pool tundi enne avamist olid külastajad kogunenud poe ette ootele. Uste avades pidasid kõne kaupluse omanik Oleg Gross, Mulgi vallavanem Imre Jugomäe ning sõna võttis ka Proland Ehituse projektijuht Heinar Vaine.

Oleg Gross rõhutas, et ettevõtte eesmärk ei ole konkureerida Coopiga vaid pakkuda kohalikele paremaid võimalusi. Tsiteerides Grossi: "Mis ma teile saan lubada? Kas te selle kauplusega rahule jääte või mitte, alati on võimalus – kui siin ei ole hästi, on Coop. Me ei taha teist konkurenti milleski maha teha. See on antud võimalus, kindlasti lähivad teil hinnad paremaks. Võistlus nõuab seda. Nii et loodame, et teile meeldib siin."

Gross on ise Abja-Paluoja jalt pärit ja käinud kuus klassi Abja koolis.

Ta rääkis kohalolijatele, et Abja lennates on tal tunne nagu tuleks koju tagasi.

"See on kallis Abja, kuhu ma tulen alati sooja südamega," lausus Gross kõne lõpetuseks.

Vallavanem Imre Jugomäe sõnas, et tal on hea meel, et poe ehitus sai takistustest hoolimata ikka lõpule viidud ning Abja-Paluoja on uus kauplus. Ta soovis, et kau-

pa ja ostjaid jaguks ning tões, et poe avamisest võidab eelkõige tarbija.

Avamise puhul kinkis vallavanem Oleg Grossile mulgi kaabu, vimkaga mulgi valla postkaardi ja mulgi valla rinnamärgi.

Proland Ehituse esindaja kinkis kaupluse omanikule sümbolse võtme ning tänas koostöö eest. Avakõnede järel suunduti üheskoos linti läbi lõikama ja kauplus oligi avatud.

Uus kauplus töö kohale suure hulga huvilisi – ostlejate järjekord ulatus mitmete kümnete meetriteni ning paljud ootasid poodi sisse saamist üle 10 minuti. Riiulite vahelkäigud täitusid kiiresti, kassade järjekorrad olid pikad. Kõige pikem järjekord oli lihaleti ääres. Vastavatud Grossi Toidukaupades jagati laste rõõmuks õhupalle, pakuti erinevate toodete degusteerimisvõimalust ning häid pakkumisi.

Grossi Toidukaupades hakkab tegutsema ka

Rahva huvi poe avamise vastu oli suur.

Benu apteek. Praegune Oru tänava apteek kolib septembri lõpuks ümber. Poe avamispäeval said külastajad tulevases apteegi ruumis mõta veresuhkrut, kolesterooli taset ja vererõhku. Samuti oli võimalik lasta hinnata ära näo- ja peanaha olukord ning enda keha-koostis.

Grossi Toidukaupade avamine Abja-Paluoja on oluline samm mitte ainult valikuvõimaluse suurene-

mist ja lubadust odavamast ostmist silmas pidades, vaid ka kogukonna ja kohaliku elu viljelemisel.

Ootame põnevusega, mida toob kaasa uus kauplus ja milliseid võimalusi see kohalikele elanikele ning piirkonnale avab.

Tseremoniaalse lindilõikamise viisid läbi (vasakult) projektijuht Heinar Vaine, vallavanem Imre Jugomäe ja kaupluse omanik Oleg Gross.

Mõisaküla linn sai esimese DPD pakiautomaadi

DPD Eesti paigaldas Mõisaküla Coopi kaupluse juurde linna esimese DPD pakiautomaadi. Uus pakiautomaat on avatud ööpäevaringselt kasutamiseks alates augusti lõpust.

Mõisaküla uuest pakiautomaadist saab pakke vastu võtta ja saata teistesse pakiautomaatidesse ning aadressidele üle kogu Eesti. Lisaks eeltoodule saab pakke saata ka kõikidesse Euroopa Liidu riikidesse. Tegu on Mõisaküla linna esimese DPD pakiautomaadiga, mis asub Coopi kaupluse juures aadressil Kesk 8 ning on kasutamiseks avatud alates 30. augustist.

"Pakiautomaadi lisamisega toome e-kaubanduse lähemale just sinna, kus seda kõige enam on tarvis, sest väiksemates linnades, nagu ka Mõisa-

küla, on füüsilisi kauplusi minimaalselt. Samal ajal kui postkontoreid maapiirkondades suletakse, on pakiautomaadid sageli maapiirkondade elanike ainsaks lahenduseks tellitud pakke endale sobival ajal kätte saada," töö DPD Eesti operatsioonide juht Mehis Aan.

Üle-euroopalise DPD e-kaubanduse uuringu järgi eelistab 83% Eesti elanikest paki kättesaamiseks ja saatmiseks pakiautomaate. "E-kaubanduse maht on aasta-aastalt kasvamas, mistõttu jätkame pakiautomaatidega laienemist sinna, kus on teenuse järele kõige enam nõudlust," rääkis Aan.

DPD Eesti paigaldab sel aastal kokku 40 uut pakiautomaati üle Eesti ning laiendab 20 olemasolevat pakiautomaati. Tänu

DPD pakiautomaat Mõisakülas.

FOTO: DPD EESTI

laienemisele kasvab DPD võrgustik aasta lõpuks 340 pakiautomaadini.

DPD Eesti on juhtiv jätkusuutliku pakiveo-teenuse ja e-kaubanduse lahenduste pakkuja Eestis ja Euroopas, teenindades Eestis nii era- kui ärikliente

ligi 310 kulleri ja 275 sõiduki abil (neist 49 on täiselektrilised kaubikud ning 3 biogaasil ja 5 biodiisli sõitvat veovahendit).

Lisaks annab DPD tööd üle 190 inimesele. www.dpd.ee

DPD EESTI

KARKSI MÄLUMÄNG

TULGE MÄLUMÄNGIMA

6. novembril 2024 kell 18 alustab Karksi-Nuia kultuurikeskuses (Karksi-Nuia linn, Viljandi mnt 1) uut hooaega Karksi Mälumäng. Ootame osa võtma kolmeliikmelisi võistkondi Mulgimaalt ja kaugemaltki. Kasutada on lubatud ka varuvõistlejaid.

Novembrist aprillini toimub kolmapäeviti iga kuu üks 39 küsimusega mäng.

Tulge ja pange oma teadmised ja nutikus proovile! Uutelt tulijatelt palume etteteatamist.

Küsimused esitavad Rein Palu ja Enn Kauber. Lisainfo tel 526 1078.

Tõenäolised mängude toimumisajad:

6. november, 4. detsember, 8. jaanuar, 5. veebruar, 5. märts, 2. aprill

Maal elamise päev Hallistes

Tänavu toimus juba kuuendat korda üleeestiline „Maal elamise päev”, millest võttis osa 19 maavalda. Üks nendest oli ka Mulgi vald. Kui eelmisel aastal toimus üritus Karksis, siis seekord valisime Halliste piirkonna.

Päeva eesmärk on tutvustada elu võimalikkusest maapiirkondades. Samuti julgustada inimesi looma kodu maale, olema iseenda tööandjad ning suunama oma tegevused ja tegevused just maapiirkondadesse, kasvatades seeläbi täisväärtuslikke kogukondi.

Päeva avasõnad ütles ja tervitas kokkutulnuid vallavanem Imre Jugomäe. Pidulikkust lisas päeva avamisele „Kaunis kodu 2024“ konkursi laureaate tunnustamine. Samuti sai sümboolse soolaleiva Mulgi valda kolinud noorpere. Leib küpsetati eelmisel päeval Eesti Vabaõhumuuseumis „Maal elamise

Maal elamise päeva avamine Hallistes.

FOTO ERAKOGU

päeva” avaunderituseel.

Programm oli mitmekesine. Naiskodukaitse pakkus pannkooke, Polli Aiandusuuringute Keskus oli väljas õunanäitusega. Tuhalaane ja Morna küla esindused pakkusid mulgi putru, jäätist, puuvilju jpm. Lapsed said võistelda osavusmängudes ja staadionil toimus sportlik mitmevõistlus. Andres

Rõigase juhtimisel toimus mulgi häärberi tuur. Halliste kirikus toimus suurepärase kontsert, kus tulid esitlusele Jaagu laulud. Musitseerisid Jaak Tuksam ja Ain Agan. Kontserti külastas ka president Toomas Hendrik Ilver koos tütreaga. Halliste Põhikoolis toimus pidulik kooli 150 aastapäeva aktus, kuhu tuli väga palju rahvast.

Kogu päeva juhtis Urmas Suurpuu.

Tänuõnad korraldajatele ja Halliste Põhikoolile võõrustamise eest!

Kohtume juba järgmisel aastal Mõisaküla piirkonnas. Juba on mõtteid, kuidas seda päeva korraldada

ENN SARV

Vaimse tervise kohviku sünd Kulla leerimajas

Käesoleva aasta alguses pöördus Halliste Püha Anna koguduse hooldaja-õpetaja Allan Kährik minu poole, et kas mul oleks mõni hea mõte, kuidas kogudus saaks kasulik olla kogukonnale. Oma tööst lähtuvalt käisin välja idee Vaimse tervise kohvikust, kus saaks kogukonna liikmetele pakkuda psühholoogia alaseid arutelusid päevakajaliste probleemide valguses.

Ühel sumedal varasügisel reede õhtul, 6. septembril, leidiski aset meie esimene kohvikuõhtu. Minul oli ärevust mitmeks nädalaks, et kuidas meid vastu võetakse või kas üldse keegi kohale tuleb jne. Aga tuli üle ootuste parajalt palju inimesi - 14 osalejat, isegi üks julge meesterahvas. Heaks grupitööks ideaalne arv osalejaid.

Esimeseks kohvikuõhtuks pakkusime algatuseks ise teema välja: kuidas paremini hakkama saada stressiga. Osalejad olid kõik aktiivselt kaasa töötamas ja mõtlemas ning teemasid, millega tulevikus tegelema hakata, sündis poole tosina jagu. Siit ka otsus, et edaspidi hakkame

Vaimse tervise kohviku esimene kohtumine.

FOTOD: JAANUS OTS

Psühhoterapeut Jana Ots ja Halliste Püha Anna koguduse hooldajaõpetaja Allan Kährik

kohtuma igakuiselt.

Teemad, mis osalejaid huvitasid oli mitmeid, kuid esimene kohtumine fookuses inimestevaheliste suhetele, kuidas keeruliste inimestega toime tulla, probleeme lahendada. Ja ennekõike just selle kandi pealt, et mida mina saan teha, et konflikt laheneks mitte ei eskaleeruks.

Vaimse tervise kohviku eesmärgiks on eneseareng ja vaimse tervise probleemide ennetamine. Samuti soov õppida kastist välja mõtlema, et saaksime oma elu teadlikumalt arendada suunas, kus oskaksime kogeda enam head enesetunnet ja rahulolu. Kindlasti ei ole Vaimse tervise kohvik teraapiagrupp, fookuses on ikka eneseareng ja eneseteadlikum elukvaliteet.

Järgmine kohvikuõhtu toimub 11.10.24, reede õhtul kell 17.30-19.30, ikka Kulla leerimajas. Kui sinagi soovid mõtiskleda vaimse tervise teemadel, kuidas end ja teisi enda ümber toetada, siis oled oodatud osalema.

JANA OTS
psühhoanalüütiline
psühhoterapeut

Tuhalaanes toimus III rukkimaarjapäeva laat ja kirbuturg

Maire Aunaste ja tema kuulsad saapad. FOTO: ENN SARV

24. augustil toimus Tuhalaane rahvamaja ümbruses järjekorras III rukkimaarjapäeva laat ja kirbuturg. Kirbuturu idee laadaga liita tuli legendaarselt ajakirjanikult Maire Aunastelt.

Haarasin sellest kohe kinni ning idee saigi ellu viidud. Kaubitsejaid oli üle kolmekümne, kohale tuldi igalt poolt Eesti.

Kunagi olid Tuhalaane laadad olnud kuulsad ja toimusid nad just 15. augusti paiku, mil tähistatakse rukkimaarjapäeva. Räägitakse, et laadal oli olnud ka tsirkusloomadega.

Rukkimaarjapäeva, 15. augustit, teatakse ka kui külvimaarjapäeva, rüamaarjapäeva, rukkimaarjapäeva. Usuti, et siis saavad rukkid enestele ema, hakatakse rukkid külvama. Eesti rahvakalendris poolitab rukkimaarjapäev rukkikülviaja, kusjuures rukkimaarjapäeval endal ei olnud külvamine soovitatav.

Laadal tegi muusikat ja esitles oma uut plaati Vladimir Ružits ehk Vovka, kes on endine tuhalaanekas. Päeva juhtis Urmas Suurpuu.

Tänu kõigile ja kohtume juba järgmisel aastal IV laadal!

ENN SARV
külvavane

Rebaste ristimine August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis

17. septembril kogunesid August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi 10. klassi õpilased fooliummütsides ja kilesussides abiturientide käsul kella 7-ks kooli ette. Terve päeva vältel ootasid neid ees väljakutsed, mis leidsid aset vahetundides.

Gümnaasiumides on saanud traditsiooniks ristida 10. klass täieõiguslikeks gümnaasistideks rebaste ristimisega. See traditsioon on alguse saanud ammu ajast ja seda peetakse ka ülikoolides.

Päev algas 10. klassi õpilastel staadioniringi jooksuga ja hommikuvõimlemisega. Kui mõnel rebasel päeva jooksul motivatsioon kaduma hakkas, oli olemas puder, mis sisaldas erinevaid toiduaineid. Seal leidis küüslauku ja sibulat, et keha püsiks terve ning lagritsat, et pudrus midagi magusat ka oleks. Kui teised õpilased hakkasid kooli kogunema, pidid rebased neid põlvitades vastu võtma. Kõiki õpetajad tervitati nimeliselt ja õpilasi kõva selge häälega.

Päeva jooksul heiskas 10. klass oma rebastelipu, tegid tantsuvideosid, tutvustasid ennast teistele õpilastele moeshowga ja esitasid 12.klassile pühendatud laulu.

Ristimise viimaseks katsumuseks oli takistusjooks, mille käigus lasti mäest liugu, mindi tõkete alt läbi ja otsiti veekausist õunu.

Kõik rebased olid väga tublid ja väljakutsed saab lugeda õnnestunuks. Ristimise eduka läbimise puhul said nad endale tunnistuse ja on nüüd täieõiguslikud gümnaasistid.

ELISE PAJO
AKG 12. klassi õpilane

Kultuuririkkuse aasta Mulgi valla suur kultuuriüritus – Mulgimaa Pealinna XIV Akordionfest

Abja-Paluojaal kõlas 28.-29. augustil akordionimuusika. Mulgimaa Pealinna XIV Akordionfestile olid kokku tulnud akordionistid Eestist, külalised Lätist, Leedust ja Soomest.

Akordionifesti kauaaegne eestvedaja, Abja Muusikakooli pedagoog Valdo Värk, kellel on juhtiv roll Eestis, Läti ja Leedu akordioniste ühendavas orkestris Baltic Tremolo, on igal aastal lisanud ürituse korraldusse loomingulisi uuendusi. Sel aastal esimene neist, et akordionifest avati hoopiski Abja Päevakeskuses vallavanema pidulikul vastuvõtul, kus osalesid korraldajad ja külalised.

Vallavanem Imre Jugomäe tervitas külalisi ja koosviibimine jätkus lühikesel Mulgi valda tutvustava ülevaatega. Teiselt arutati edasisi koostöövõimalusi, et populariseerida akordionimuusikat noorte hulgas. Akordion on mitmepalgeline klassikalise muusika instrument, mis nõuab pidevat harjutamist ja pealehakkamist.

Noorte akordionistide arv Eesti muusikakoolides kipub väheseks jääma. Vaagiti mis võiks olla selle põhjuseks? Šiauliai konservatooriumi õpetaja-ekspert Maryte Markeviciene arvas, et ehk peaks klassikalise repertuaari kõrval rohkem mängima lihtsamaid üldtuntud lugusid. Huvi akordionimängu vastu võib vähendada ka see, et kvaliteetse akordioni hind on väga kõrge ja kõik ei saa sellist muusikainstrumenti endale lubada. Samuti vähene meediakajastus, tavaliselt on fookuses rohkem tänapäeva populaarne meelelahutusmuusika.

Akordioniduo Seppo & Seppo mängijad lisasid, et Soomes on olukord veidi parem ja akordion on populaarne. Nende keskmise suurusega kodulinna muusikakoolis õpib 30 noort akordionisti. Koosviibijate ühine arvamus oli teha koostööd, korraldada vahvaid üritusi, toetada, tunnustada, ühendada noori akordioniste ja oma erialale pühendunud pedagooge. Valdo Värk teavitab sealsamas ka järgmise, juba XV akordionifesti toimumise kuupäevad.

Jõudsin esitada Mulgi vallavanemale küsimuse, kuidas on praegusel majanduslikult mitte parimatel aegadel vald leidnud võimaluse akordionifesti toetamiseks. Imre Jugomäe vastas: „Jah, midagi päris uut ette võtta võib-olla ei jätku jõudu, aga traditsioonilisi üritusi toetame.“ Sellega lõppes aväritus ja festival jätkus Soome akordionistide Seppo & Seppo kontserdiga Abja kultuurimajas.

Soomes armastatakse akordionimuusika saatel jalga keerutada ning ka seekord kõlas kaunis tantsumuusika, jalad ise tahtsid tantsima viia. Muidugi ei puudunud kontserdilt traditsiooniline „Säkkijärven polka“. Niimoodi, meeleolukalt, lõppes festivali esimene päev. Huvipakkuv oli Abja kultuurimaja fuajees väljapandud Itaalia pillide näitus-müük, mida esitles Akordioni Salong. Välja oli pandud suur valik Itaalia

Rahvusvaheline kammerorkester Baltic Tremolo koos Seppo & Seppoga.

FOTOD: JOHANNES HAAV

Toivo Vaagen tutvustamas Itaalia pille.

pillimeistrite valmistatud akordione.

Teisel päeval ootas ees järgmine uuendus – vaba lava kontsert „Akordion & sõbrad“ Abja kultuurimajas, kus pärast eelregistreerimist võisid esineda

kõik soovijad. Vaba lava kontserti alustasid võõrustajad ise, „Abja Accordion Band“ (muusikaline juht Valdo Värk), mängis paar särtsakat lugu. Esinesid külalised Lätist, Leedust ja Soomest. Rahvamuusik Ants Taul ja akordionivirtuoos Viktor Tarassov esinesid küll koos, küll eraldi, jõudes vaid pille vahetada. Akordioni ja torupilli koosmäng oli küllaltki ainulaadne. Ants ja Viktor panid pillid omavahel kõluma. Nii jõudiski kätte aeg õhtuseks akordionifesti peakontserdiks, kus oodatumaks esinejaks oli Baltimaade ühine akordioniorkester Baltic Tremolo.

Rahvusvaheline akordioniorkester Baltic Tremolo moodustati 2009. aastal. Eesti dirigendiks ja orkestrit juhtiva rolli sai Valdo Värk, Leedu dirigendiks Šiauliai kon-

servatooriumi õpetaja-ekspert Maryte Markeviciene, Läti dirigendiks Viktor Nikandrov (1940–2017). Pärast tema siitilmast lahkumist on Läti dirigent Riia akordioniõpetaja Anita Rieksta.

Eesti, Läti ja Leedu muusikutest koosnev rahvusvaheline akordioniorkester, kus mängivad õpilased ja pedagoogid, on koos esinenud paljudel Euroopa lavadel. 2012. aastal Itaalias rahvusvahelisel festivalil „Citta di Lanciano“ pälvis orkester grand prix. Iga pillimängija on kodusel selgeks õppinud oma osa helitöö partituurist, sagedaste ühisproovide tegemist takistab kauge vahemaa.

Niisiis Abja kultuurimaja rahvast täis saal ootas põnevusega tuntud orkestri esinemist. Mis oleks avasignaalsiks veel toredam piduliku tuju

looja kui torupillimäng. Sealt peauksest ta sisenekki, uhkes mulgi kuues Ants Taul, võludes välja torupilliloo. Baltic Tremolo avaakordid töid kananaha ihule, niivõrd võimas oli mitmekümne akordionisti koosmäng.

Publikul oli võimalus nautida kõrgel tasemel muusikakunsti, akordionistide kõrget meisterlikkust. Orkestrit juhtisid järjekorras kõik kolm rahvusvahelise orkestri dirigenti, publiku marulise aplausi saatel anti üle taktikepp ja pidu jätkus. Nii lendas märkamatu aeg ja käes oligi lõpulugu. Klassikalise muusika austajaskond tõusis püsti ja aplodeeris seistes. XIV Mulgimaa Pealinna Akordionifest on lõppenud.

Suurepärase korraldus, fantastilised kontserdid. Akordionimuusika armastajad, sõbrad, mõttekaaslastel sõitsid koju, et juba õige pea alustada järgmise, XV akordionifesti, repertuaari valiku ja koostamisega. Kahe festivali vahele mahuvad veel ühiskontserdid Leedus ja Soomes. Kogu see ilus üritus sai teoks tänu akordionimängule pühendunud inimeste koostööle.

Toetasid Mulgi vald, Eesti Kultuurkapital, Abja Kultuurimaja, MTÜ Abja Kultuurisepad.

Järgmine Mulgimaa Pealinna Akordionifest toimub 22.-23. augustil 2025. aastal ja töötab tulla veelgi suurejoonelisem.

MARGIT
KARINA-TARASSOVA

Seppo & Seppo toovad õnnitlusi Soome Akordioniliidu poolt.

Taavi ja Katariina Libe – teleekraanilt Karksi-Nuia raamatukokku

19. oktoobril kell 12 on kõigil harukordne võimalus kohtuda Karksi-Nuia kultuurikeskuse sinises saalis auhinnatud (aja) kirjanike Taavi ja Katariina Libega.

Karksi-Nuia raamatukogu on hea meel kostitada kohalikke kirjandussõpru köitva kultuurisündmusega. Loominguline duo Taavi ja Katariina Libe sõidavad just teie jaoks Karksi-Nuia, et jagada oma mõtteid, kogemusi ja värvi- kaid lugusid.

Perekond Libe tegi sellel aastal tele- ja filmiauhinnad (EFTA) ajalugu, kui Taavi Libe tunnustati parimaks saatejuhiks „Märgatud Eestis“ eest ja Katariina Libe viis koju tiitli „Aasta sisulooja televisioonis“. Taavit ja Katariinat iseloomustab eriline oskus vaadelda elu ja inimesi ning leida ilu ja valu kõikides ühiskonnakihtides, olenemata inimese vanusest, sisetulekust või välimusest. Taavi jaoks on iga Eestimaa nurk avastamist väärt ning oma saadetes rullib ta lahti

inimeste eheda elu, võrstitades seda oma taavilibe-liku muheda huumoriga.

Katariina Libe, kes on hariduselt näitleja ning paljudele tuttav „Padjaklubi“ seriaalist, on viimastel aastatel keskendunud kirjutamisele. Nagu Taavigi, koondab ta oma teostes tähelepanu rasketele temadele, mille ees sageli pannakse silmad kinni ja pööratakse nägu kõrvale. Kurjus, meelegeid, keskonna mõju inimeseks kujunemisele on vaid osad märksõnad tema romaanis „Ohverduste sügis“, mis pälvis Eesti Kirjanike Liidu romaanivõistlusel Margus Karu SA eripreemia.

Väikesest Kiriverest raadiosse ja teleekraanile

Taavi Libe (36) võime näha argielus uudisväärt ja erilist on seotud tema enda elumustriga. Ta on õppinud Kiriveres, kohas, kus elab vaid veidi üle 50 inimese. See ei takistanud noormehel Põltsamaa Ühisgümnaasiumi järgselt Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja suhtekorralduseerialale astumast ja edukalt

lõpetamast.

Oma karjääri alustas Taavi hoopis raadioaja- kirjanikuna Vikerraadios ning mõnda aega tunti igas kodus tema häält, teda ennast teadmata. 2019. aastal sai suure hoo sisse mehe telelend. Edukate teleprojektide järel saabus suurim tunnustus Eesti elu käsitlevate reportaažide saatena „Märgatud Eestis“. Reisikihust on kantud ka ülejäänud Taavi viimase aja projektidest: „Läbi suve Taaviga“ ning „Taavi Mallega Aafrikas“. Viimati mainitud saates läks Libe koos Balti jaama lihamüüja Malle Pesuriga, kes polnud sisuliselt kogu elu reisinud, Ghanasse.

Näitlejast oma loomingu loojaks

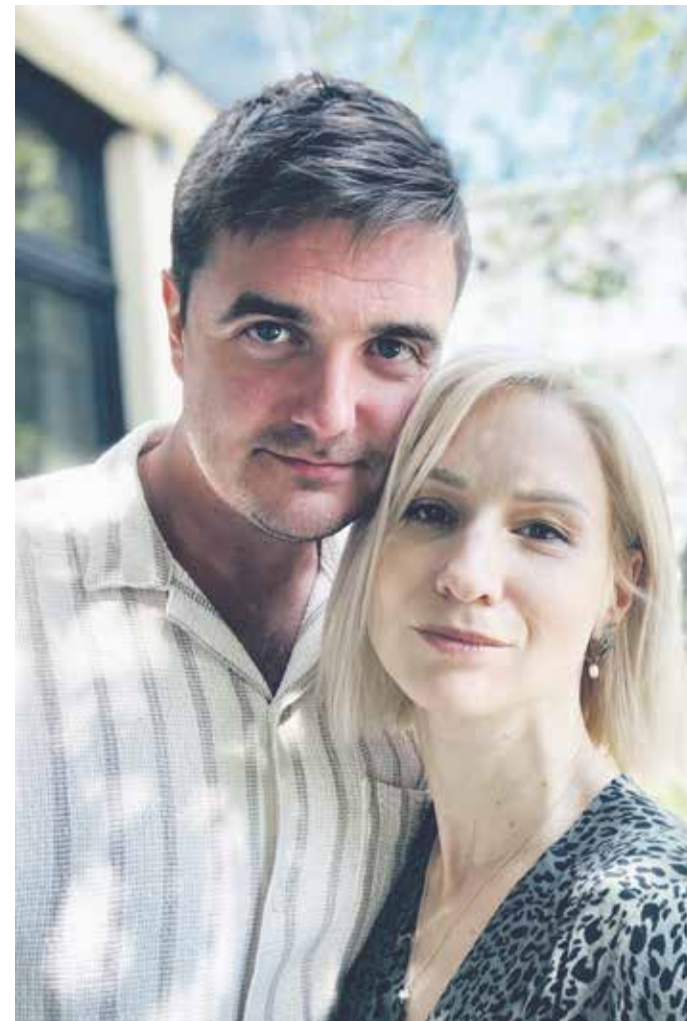
Katariina Libel (38) on tohutult andeid, millest enamik võib vaid unistada. Ta on üks neist õnnelikust, kes saanud sisse lavakun- tikooli ning selle ka edukalt lõpetanud. Tuntus tuli „Padjaklubiga“, episoodilisi rolle on kogunenud samuti üksjagu alates „Kättemaksukontorist“ kuni

„Ohtliku lennuni“. Praegu on ta teatri- ja telerollide asemel keskendunud pigem kirjutamisele, seda nii ajakirjade püsiautorina kui ka tunnustatud kirjanikuna. Ja mitte ainult, ta suudab oma teosed ka illustreerida ning tegeleb meeleldi maalimisega.

Katariina Libe sulest on ilmunud juba mainitud raamatu „Ohverduste sügis“ kõrval ka „Ebakunftid“, „Kuningas, kes kartis kummitusi“ ja „Selena Kuu Nukumeistrite saarel.“

Katariina on seriaali „Täiuslik sõbranna“ üks idee autoritest ja stsenaaristidest, mille eest võitis EFTA auhinna koos Reeli Reinausiga. Tunnustusi on Katariina Libel kogunenud üksjagu ka näidendite ja novellide eest. Tema tööd on ära märgitud ja premeeritud Eesti Teatri Agentuuri näidendivõistlusel ning pärjatud August Gailiti nimelise novelliauhinnaga.

Hästi veedetud laupäev Olete väga oodatud raamatukogu korraldatavale kohtumisõhtule. Oleme selle spetsiaalselt ajastanud laupäevale, et tavapärase poe- ja laadatiiru järel nau-

Taavi ja Katariina Libe.

FOTO: ERAKOGU

tida põnevat vestlust inspireerivate inimestega. Saame lubada, et tuleb muhe ja vahetu kokkusaamine, kus igaüks saab tunda end oodatuna. Saate silmastele uurida, kuidas Taavi oma saatesse osalejaid leiab ning kuidas sündis üks „Märgatud Eestis“ episood Karksi-Nuias.

Katariina saab omakorda paotada ukse teatri- ja seriaalimaailma, mis on alati veidi salapärane ja põnev.

Kohtumise läbiviimist toetab Eesti Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgrupp.

MARE TORIM

Karksi-Nuia raamatukogu direktor

Külaskäik Soome raamatukogudesse

Raamatukoguhoidjad Järvenpää raamatukogus. FOTO: ERAKOGU

10.–11. septembril käisid Abja, Halliste, Karksi-Nuia, Mõisaküla ja Öisu raamatukogude juhatajad Soomes õppereisil. Reisi eesmärgiks oli uute ideede saamine raamatukoguteenuste juurutamiseks ja olemasolevate teenuste arendamiseks.

Esimesel päeval külastasime Tuusula raamatukogu, mis asutati juba 1856. aastal, Kellokoski mõisnik Lars Magnus Robert Björkenheimi poolt. Praegu on see valla keskraamatu-

kogu, millel kaks harukogu – Jokela ja Kellokoski. Tutvusime ka Jokela raamatukoguga, mis on ühe katuse all noortekeskuse ja käsitöökooliga. Nende raamatukogude juurde kuu-

lub ka raamatubuss, mille teenust on kasutatud juba alates 1970ndast aastast. Kaugemates küladesse tehakse sellega väljasõite viis korda nädalas.

Praegune Tuusula raamatukogu töötab kolmel korrusel – esimesel korrusel laenuosakonnad lastele ja täiskasvanutele ning iseteenindus, ülemisel korrusel asuvad avar lugemissaal, koosolekuruumid ning töötajate tööruumid. Keldrikorrusel paikneb avatud kogu lugejatele ja kinnine osa, kus hoitakse koduloolist materjali.

Raamatukogus on kõigil soovijatel võimalik reserveerida koosolekuruumi koos tehnikaga, Tuusula elanikud saavad neid kasutada tasuta. Raamatukogu töötubades on loodud võimalused iseseisvalt kasutada erinevaid seadmeid: digiteerimisseadmed, 3D-printerid, õmblusmasinad, lamineerimisseadmed, kuumpressid. Kui tuleb tahtmine midagi teha, saab nii ruumi kui tehnikat reserveerida korraga max kuueks tunniks raamatukogu lahtiolekuaegadel. Tööta kasutamine on tasuta, küll aga tuleb

mõnede materjalide eest mingi väljaminek ikkagi teha. Alla 15-aastastele on vaja vaid täiskasvanu luba. Samas on laste ja noorte kasutada mängutuba PlayStation 4-ga.

Raamatukogu pakub majas erinevaid näitusepinda- sid broneerimiseks. Näituse korraldaja paneb näituse üles ja võtab maha, raamatukogu teeb vaid erinevates infokanalites reklaami.

Teisel päeval alustasime Järvenpää Linnaraamatukogu külastamisega. 2019. aastal maja renoveeriti ja sellest ajast on see iseteenindusraamatukogu. See tähendab, et lugejal on võimalus raamatukogu uksest sisse saada juba varahommikul kell 6.00 ja seda teha kuni kella 22.00ni. Iseteenindusala on kindel ala, terves raamatukogus siiski sel ajal kõndida ei saa. Raamatuid saab tagastada ja laenutada kasutades laenuautomaate. On võimalus laenutada erinevaid lauamänge, filme ja konsoolimänge, muusikariistaid, treeningu- varustust. Nagu Eestiski tehakse Soome raamatukogudes väga erinevaid üritusi igale eale. Eriti tore

on see, et lisaks raamatukoguhoidjatele töötavad neil ka lugemiskoerad.

Muidugi külastasime ka Oodi raamatukogu Helsingis, mis on igati tänapäevane raamatukogu. 2019. aastal valis IFLA Oodi maailma parimaks avalikuks raamatukoguks. See suursugune hoone pakub kolmel korrusel mõnusaid alasid erinevate tegevuste jaoks – on näituseruumid, kohvikud, kinosaal, helistuudiod, õppeklassid, koosolekuruumid, tööruumid, mängu- ja meediaruumid, koosolemisala jpm.

Soomeski pole raamatukogud lihtsalt laenu- tamis- ja lugemiskohad, pigem on nad kogukonna kokku toomise kohaks. Siia tullakse mõnusalt aega veetma, uusi teadmisi või elamusi saama, inimestega kohtuma või üksi olema. Oodis oli näha, kuidas emad, isad olid oma põnnidega raamatukokku tulnud. Selleks, et vanemad saaksid lastega koos aega veeta ja teistega suhelda, on loodud eraldi mängualad. Samas mängu- pesa kõrval oli ala, kus saab mudilasi toita.

Kõik raamatukogud, mida külastasime, olid väga

avarad ja valgusküllased. On märgata igal sammul, et inimesed olenemata vanusest ja taustast on tere- tulnud, kõigil on õigus saada head teenindust. Ruumilahendused on väga kasutatavasõbralikud ja mugavad, kõik on väga hästi läbimõeldud. Loodud on võimalused nii tööd teha kui vaba aega veeta. Oli näha kuidas lasteaiarühmad tulid raamatukokku ja õpilased veetsid tunde raamatukogus.

Osadel meist oli võimalust külastada ka Soome Rahvusraamatukogu. See oli tõeline elamus ja vaatamisväärsus, sest selle raamatukogu vanim osa pärineb aastast 1840. Juba uksest sisse astudes oli näha kõrgeid võlvlagesid ja lühtreid, väga suursugune sisemus.

Saime sellelt reisilt palju ideid, loodame et saame neid ka oma kogudes võimalusel rakendada. Aitäh Mulgi vallale, kes meile võimaldas sellel reisil osaleda. Tänuksõnad ka Viljandi Linnaraamatukogule koostamise eest.

ANNE JÄRVIS

Öisu raamatukogu juhataja

Mulgi vallas alustasid tänavu kooliteed

Abja Gümnaasium

1.a esireas vasakult paremale: Kaspar Kasak, Remi Koort, Rasmus Raska, Deliis Rauba, Sanna Kangur, Emma-Emilie Hunt, Keleri Küber.

Tagareas vasakult paremale: Oskar Reinvald, Steven Leisson, Joosep Seli, Riiko Teearu, Anett Nigol, Laura Valgiste, Mirtel-Loviise Nõmmsalu, klassijuhataja Inna Oks.

1.b esireas vasakult paremale: Mariliis Kollamaa, Lisette Einmann, Heliise Möttus, Eleriin Sepp, Kaspar Ilusk, Rosaliine Reinhold, Aron Hirov.

Tagareas vasakult paremale: Kevin Gussev, Eleryn Pirjo, Simo Suviste, Vadym Klishch, klassijuhataja Annely Piik, Oliver Samölin, Christofer Pöder, Ellie Saar.

August Kitzbergi nimeline Gümnaasium

1.a tagareas vasakult paremale: klassijuhataja Tiina Talvet, Taavi Schneider, Kristofer Freimann, Steven Pulk, Taavet Joonas Teesalu.

Esireas vasakult paremale: Emily Roosmaa, Mairold Org, Mira Teele Eensaar, Nora-Johanna Hansen, Daniel Kattai, Jan-Martin Lillepeska, Hetty Koppel, Marilin Lappo.

1.b tagareas vasakult paremale:

Klassijuhataja Ene Kunimägi, Diora Lisell Kask, Aleksandra Maria Jõgi, Emma-Diandra Õun, Jasper Vilimaa, Herman Varik, Tero Tugi, Marcus Schneider, Marili Luik.

Esireas vasakult paremale: Karlos Saaremets, Meribel Kurig, Ragnar Kruusamägi, Ilmar Linnus, Mai Ambos, Karola Liivamägi, Susanna Saar.

Halliste Põhikooli 1. klass
Ilian Eelis Ploom ja klassijuhataja Inga Tiirats.

Pent Nurmekundi nimeline mulgimurdeline luule- ja jutuvõistlus 2024

Mulgi Vallavalitsus korraldab käesoleval aastal Mulgimaa juurtega keeleteadlase ja polügloti, Mulgi murdeluuletaja Pent Nurmekundi auks mulgimurdeline luule- ja jutuvõistlus.

Konkursi eesmärk on lisaks mulgimurdelise luule ja jutu elustamisele tuua just noori mulgi keele juurde.

Võistlustöid saab saata alates 1. oktoobrist kuni 23. detsembrini 2024.

Luuletused ja jutud saab saata postiaadressil:
Mulgi vald, Abja-Paluoja, 69403, Mulgi vallavalitsus või e-postile peeter@mulgivald.ee

Oodatakse mulgikeelseid luuletusi ja jutte. Võib saata 1 kuni 5 luuletust ja kuni kaheleheküljelise jutu. Iga luuletust ja juttu hinnatakse eraldi.

Võistlustöödel peab olema märgusõna, mis tuleb lisada kinnisesse ümbrikusse kirja sisse või eraldi meilimanusesse autori nime, isikukoodi, aadressi ja kontaktandmetega ning kinnitusega, et ta loovutab võistlustöö esitamiseks konkursile autoriõiguse Mulgi Vallavalitsusele. Õpilasaatoritel tuleb tööle juurde märkida lisaks eelnevale oma vanus ja kool.

Küsitud isikuandmed on vajalikud osalejatele väljastatud auhindade eest võimaliku tulumaksu maksmiseks.

Võistlustööde hindamine ja tunnustamine

Žürii on viieliikmeline, sellesse kuuluvad kaks eesti keele õpetajat, kaks mulgi kultuuri asjatundjat ja kirjandushuviline.

Auhinnad on väärivad.

Tunnustused antakse kätte Abja-Paluoja toimival pidulikul sündmusel, millest teavitatakse osalejaid eraldi.

Toetavad: Mulgi Vallavalitsus, Mulgi valla muuseumi- ja turismisõprade selts, Abja-Paluoja Mulgimaa Elu Edendamise Selts ja Mulgi Kultuuri Instituut.

Oodatakse mulgikeelseid luuletusi ja jutte Pent Nurmekundi nimelisele võistlusele

01.10.2024 - 23.12.2024

PENT NURMEKUND
16.12.1906 - 28.12.1996

Akuseadmetega tuleb ümber käia targalt ja äärmise ettevaatlikkusega

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) ning Päästeamet panevad inimestele südamele, et akudega ning akudel töötavate seadmetega tuleb ümber käia äärmise ettevaatlikkusega. Ametid kutsuvad kõiki kasutajaid üles olema teadlikud võimalikest ohtudest ja rakendama vajalikke ohutusmeetmeid, et vältida õnnetusi ja tagada turvalisus.

Päästjatel on tulnud käia kustutamas tulekahju, mis said alguse akudest. Näiteks plahvatas hobuse-tallis elektrijalgratta aku, tulekahjus hävis pea kogu talli varustus, kahjustada sai ka maneeži üks külg. Või käidi kustutamas kahekordse elumaja keldris elektritõukerataste akuelementide plahvatamisest tekkinud tulekahju. Suure tõenäosusega remonditi maja keldris elektritõukerataste akusid.

„Akude süttimisel on põleng alati väga kiire levikuga, intensiivne ja suure leegiga ning seda ise kustutada on praktiliselt võimatu. Ainuke meede sellisel puhul on põlev aku visata hoonest välja, mis ei ole aga alati võimalik ega mõistlik. Lisaks on akuelementide põlengust tekkinud suits äärmiselt mürgine,“ ütles Päästeameti Lääne päästkeskuse tulekahjude menetleja Raido Mets.

Viimase pooleteise aastaga on toimunud ligi 40 tulekahju, mis on saanud alguse akudest, laadijatest, tõukeratastest, mobiilidest, patareidest või sülearvutitest.

„Üldjuhul kasutatakse erinevates seadmetes liitiumakusid, mille süttimise põhjuseks on tihtilugu akude vigastamine kasutamise käigus, kuna sellised akud ei talu kukkumist, lööke, väänamist jms. Vigastuse tõttu võib seadmes toimuda lühis, mille käigus võib aku süttida. Samuti tuleb selliste akude laadimisel jälgida, et laadimisprotsess ei toimiks liiga madalate või kõrgete temperatuuride juures,“ kommenteeris TTJA tooteohutuse talituse juhataja Jana Baljutis-Kütt.

Külma liitiumaku laadimise käigus toimuvad protsessid võivad kahjustada seadme sisemist struktuuri ja see võib tekitada süttimisohu. Külmade liitiumakude puhul on hädavajalik, et need enne laadimist soojeneksid toatemperatuurile ning laadimise ajal oleks tagatud akude piisav jahutus.

Akud ei tohi olla kinni

kaetud nt padja all, kinnises kotis jne. Probleeme võivad põhjustada ka akudele mittesobivate laadijate kasutamine, mistõttu tuleks alati kasutada aku parameetritele sobivaid laadijaid ning järgida seadme kasutamisel toote kasutusjuhendis kirjeldatud.

Tuleoht võib kaasneda kõigi liitiumakusid sisaldavate seadmetega, nt akupangad, mobiiltelefonid, sülearvutid, elektritõukerataste akusid.

Aku kahjustusele võivad viidata järgmised nähud: paisumine, mis on silmaga nähtav; aku eemaldamise raskused või võimatus, mis viitab deformatsioonile; vedeliku lekked või ebatavaline oksüdatsioon akul; ebatavaline kuumenemine laadimisel või kasutamisel; aeglane laadimine, laadimata jätmise või kiire tühjenemine.

Ohutusnõuete järgimine on hädavajalik kõikide elektriseadmete puhul.

Mõned soovitusel, kuidas vähendada riske ja tagada seadmete ohutu kasutamine:

- lae akuseadmeid ruumis, kus on suitsuandur, et tulekahju oleks võimalik kiirelt avastada ja reageerida;
- ära lae (suuri) akuseadmeid evakuaatsiooniteedel ehk trepikojas, kus need võivad olla suureks ohuks elanikele;
- veendu, et aku on alati heas seisukorras. Kui aku on kahjustatud või vananenud, asenda see tootja heakskiidetud mudeliga – võltsitud või ebakvaliteetsed laadijad võivad põhjustada tulekahjusid;
- kasuta ainult seadmele sobivat akulaadijat;
- väldi aku ülekuumenemist laadimisel ning vee ja kemikaalide sattumist seadmesse;
- elektriratta või elektritõukeratta laadimisel järgi tootja laadimisjuhiseid;
- pärast laadimist eemalda laadija pistikust – ära jäta akut pidevalt laadima;
- väldi aku laadimist tugevas päikesevalguses

või kohtades, kus on kõrge temperatuur või tuleohtlikud materjalid;

- väldi õist laadimist. Öösel toimuvad tulekahjud on eriti ohtlikud, kui inimesed magavad ning reageerimisaeg on oluliselt lühem;

- ära proovi akut modifitseerida, kuna sellised muudatused võivad põhjustada tulekahjusid.

Kas nutikellaga magamine on ikka ohutu?

Liitiumaku on vooluallikaks paljudele seadmetele, mida igapäevaselt kasutatakse. Nii on see kasutusel ka paljudes nutikellades. Kuna meediast on käinud läbi uudiseid nii plahvatanud telefonidest, sülearvutitest kui elektritõukesidest, siis võib tekkida küsimus, kui ohutu on nutikellad ja nende akud.

„Kui nii telefoni kui ka arvuti laadimise ja akudega seotud tulekahjusid tuleb kohe mitmeid meelde, siis nutikelladega pole meie klientidel tuleõnnetusi viimastel aastatel olnud,“ võtab G4Si kommunikatsioonijuht Maxim Tuul alustuseks pinged maha.

Kas nutikellasid võib siis jätta üleöö laadima ja kas nende aku on täiesti ohutu?

Iproffi administraator Kevin Eichenberg ja Hoolduskeskuse juhataja Kaspar Onkel räägivad nutikelladest lähemalt.

Miks kellad remonti vajavad?

Iproff on remontinud Apple'i seadmeid ligi seitsme aastat, neist viimased viis ka Apple Watch'e. Eichenbergi sõnul vajavad nutikellad remonti sageli pikaajalise kasutamise tõttu. Näiteks tuleb vahetada aku või asendada/poleerida ekraan.

Nii mõnegi mehaanilise või tarkvaralise probleemi saab üldjuhul lahendatud, kuid vahel pole see võimalik. Spetsialist toob paar näidet. „Apple Watch'i ekraan oli täielikult raa-mist eraldunud. Kell oli avatud ja vesi sisse pääsenud. Emaplaat oli rikutud ja kella ei olnud võimalik remontida,“ meenutab ta.

Teine näide on surfarist, kes läks nutikellaga laineid püüdma. „Kell ei talunud soolase vee mõju ja kella tihend ei pidanud vastu. Soolane vesi korrodeeris kogu sisemise elektrooni-

ka, muutes kella parandamise võimatuks,“ nendib Eichenberg.

Millal kindlasti nutikell remonti vajab?

Mõranenud või katkine ekraan. Kui ekraan on nähtavalt kahjustunud või ekraanil on pragusid, võib see põhjustada ohtu klaasitükikeste eraldumise tagajärjel.

Paisunud või deformeerunud korpus. Kui nuti-

kella korpus näib paisunud või deformeerunud, võib see viidata akuprobleemidele. Paisunud aku võib olla ohtlik ja vajab kohe tähelepanu.

Kella funktsionaalsuse probleemid. Näiteks seade ei käivitu, ei lae või puuteekraan ei tööta. See võib olla märk sisemistest rikestest või komponentide probleemidest.

Ebatavaline soojus. Kui

nutikell muutub tavalisest kuumemaks, võib see viidata probleemidele akuga või muude komponentidega, mis võivad olla potentsiaalselt ohtlikud.

Turvalisuse seisukohast on kõige ohtlikum olukord purunenud klaas, mis võib põhjustada vigastusi. Purunenud klaas on aga pea alati vahetatav.

ALLIKAS: IPROFF

Kas nutikell võib olla potentsiaalne tuleoht?

Nagu kõik seadmed, mille toiteallikaks on aku, on potentsiaalne tuleoht ka nutikell. „Paisunud või ülekuumenenud aku on kõige suuremad riskifaktorid,“ toonitab Eichenberg. „Kui märkad, et seade on paisunud või on sel veekahjustused või muud defektid, tuleks see igaks juhaks spetsialisti juurde kontrolli viia, et tagada ohutus ja seadme hea seisukord.“

Eichenberg nendib, et suur probleem on see, et kõik kasutajad ei pruugi enne nutikella kasutamist läbi lugeda kasutusjuhendis välja toodud soovitusi ja neid järgida. See võib aga lühendada seadme eluiga või kujutada inimesele ohtu.

Kindlasti ei tohi minna nutikellaga vette, kui seade ei ole selleks mõeldud, või kasutada seda sügavamal vees, kui tootja on määranud. „Samuti ei tohiks nutikella kasutada vannis või duši all koos seebiveega. Vältida tuleks ka äärmuslikke temperatuure, olgu need külmad või kuumad. Kõik see mõjutab aku ja elektroonika toimimist ja eluiga,“ jagab Eichenberg soovitusi.

Kas nutikellaga on ohutu magada? Nutikella abil saab analüüsida erinevaid tervisenäitajaid ja ka näiteks öise une kvaliteeti. Kuid kas nutikellaga magamine on ikka ohutu?

Hoolduskeskuse juhataja Kaspar Onkel mõnab, et kui öised andmed on sinu jaoks väärtuslikud, kellaga magamine ei põhjusta ebamugavusi ja nutikell on heas seisukorras, siis pole selles midagi halba. Kindlasti tuleb veenduda, et kella aku poleks paisunud või ekraan mõranenud.

Mis puudutab aga nutikella laadimist, siis

tuleks alati, toonitab Onkel, kasutada originaalvarvikuid ja kahjustuste korral need kohe välja vahetada. „Ja nagu iga elektriseadme puhul on parem mitte jätta seadet pikemaks ajaks järelevalveta laadima,“ viitab ta sellele, et kella tasuks võimalusel laadida päeval. „Nutikella ei tohiks laadida ka niiskes keskkonnas või kohas, kus see on ümbritsetud kergesti süttivate ainete või esemetega.“

Mõned näpunäited nutikella aku jõudluse parandamiseks

- Lülita mittevajalikud märguanded välja. Iga nutikellale saadetud märguande kulutab akut.
- Vaata üle ekraani heledustase. Kui kellal on valgusandur, saad selle seadistada automaatselt ekraani heledust reguleerida.
- Lülita häälassistent ja muud funktsioonid välja.
- Kasuta energiasäästurežiimi. Mõnel nutikellal on energiasäästurežiim, mis optimeerib seaded automaatselt, et kasutada vähem energiat. Selle sisselülitamine võib aku eluiga oluliselt pikendada.
- Mobiilsidevõrgu ühenduse vajadus. Kui oled ühendanud MultiSIM-i (eSIM) teenuse, mõtle, kas kell peab tõesti olema pidevalt mobiilsidevõrguga ühendatud. Kella igapäevaselt kasutades võib telefoniga andmeside loomiseks mobiilse andmeside asemel Bluetoothi kasutamine pikendada oluliselt aku kasutusaega.

Allikas: Hoolduskeskus

Hooldamata ahjud-pliidid rikuvad meelerahu

Eelmise aasta septembris hukkus Põlvamaal hooldamata ning katki- sest ahjust ja valedest kütmissvõtetest süttinud tulekahjus mees- rahvas. Üle kogu Eesti oli sarnastel põhjustel puhkenud tulekahjudes hukkunuid veelgi.

2023. aastal toimus Jõgeva, Tartu, Põlva, Võru, Valga ja Viljandi maakondades kokku 129 eluhoone tulekahju, millest 18 said alguse kütteseadmetest. Lisaks said päästjad veel 10 kütteseadmest lähtuva ohuga seotud väljakutset, kus tulekahju puhkemist ennetati. Samuti käidi 50 tahmapõlengul, mis maja süttimise ennetamiseks päästjate sekkumist nõudsid.

Eelmainitud keerulisi ja ohtlikke olukordi saab vältida kütteseadmete regulaarse puhastamise ja seadme seisukorra hindamisega, mis tuleks korstnapühkijale usaldada. „Praegusel suvelõpu ja sügise alguse perioodil jõuab korstnapühkija veel kutsuda, et ta seadmeid puhastaks ja võimalikud vead üles leiaks,“ ütles Lõuna päästkeskuse ennetusbüroo ennetuspartner Riivo Mõlter. „Sel juhul jõuate enne külmade saabumist tulekahju ennetamiseks olulised parandustööd ära lasta teha.“ Asjatundjate sõnul on kõige ohtlikumad vead sageli lihtsalt ja vähesel kuluga kõrvaldatavad. Nendeks muredeks on praod vuukides ning ahju või pliidi ebatihedad uk- sed. Kogenud korstnapühkija on ekspert, kes oskab hooldustööde kõrval anda soovitusi Teie kütteseadme õigeks kasutamiseks. Seega – võtke ametimeestega julgesti ühendust! Õigesti küttes säästate küttematerjali ja hoiate ahju, pliiti, kaminat või muud kütteseadet lagunemast.

Kutsetunnistusega spetsialistide töö kvaliteedile ei ole garantiid

Korstnapühkija ja pottsepp on küttesüsteemide spetsialistid, kes kinnitavad hooldus- või parandustöö järel teie küttesüsteemi ohutust Päästeameti küttesüsteemide portaalis. Kutsetunnistusega korstnapühkijad ja pottsepad seda ei tee ja nende tööle ega oskustele garantiid ei ole. Kutsetunnistusega pot-

Tahm on tuleohtlik. Enne kütteperioodi jõuab veel kütteseadmed korda teha.

FOTO: PÄASTEAMET

tsepa või korstnapühkija tehtud tööga ei arvesta ka kindlustus. Kutsudes endale koju korstnapühkija, saate tema kutsetunnistuse olemasolu kontrollida aadressil: www.kutseregister.ee. Eramaja küttesüsteeme võib hooldada iga taseme- ga korstnapühkija, kuid kortermajas spetsialist, kellel on korstnapühkija tase 4 või korstnapühkija- meister tase 5 kutsetun- nistus. Pottsepatöid võib kortermajas teha üksnes kutsetunnistusega meister, eramajas võib seda teha ka omanik ise. Kutsetunnistusega korstnapühkijate ja pottseppade kontaktand- med on leitavad Pääste- ameti ohutusportaalist.

Eramaja korstna peab iga viie aasta tagant üle kontrollima kutseline korstnapühkija

Kui eramaja omaniku oskused lubavad ja vahendid on olemas, siis võib oma maja korstent ka ise pühkida, kuid vähemalt kord 5 aasta jooksul peab seda puhastama ja kontrollima ka kutseline korstnapühki- ja. Korter-, rida- ja paaris- majades peavad kutselised korstnapühkijad käima igal aastal. Ise puhastades tuleb hoolitseda selle eest, et tahm saaks eemaldatud kõikidest küttesüsteemi osadest. Selle eesmärgi saavutamiseks jääb koduomanikul tihtipeale va- jaka nii tööriistadest kui oskustest.

Puudused tuleb kiire- mas korras likvideerida:

Kui korstnapühkija avas- tab puhastustööde käigus, et küttesüsteemil on puu- dusi, teavitab korstnapüh- kija valdajat avastatud tuleohutusnõuete rikku- mistest või tuleohust ning kannab andmed avastatud puuduste kohta päästein- fosüsteemi. Väljatoodud vead tuleb koduomanikul kõrvaldada, vastasel juhul asub olukorra vastu huvi tundma tuleohutusjärel- valve inspektor, kes esitab puuduse kõrvaldamise nõude juba ettekirjutu- sena.

Korstnapühkija nõu- anded ohutuks küttepe- rioidiks:

- Külmade ilmade korral vältige ülekütmist. Kui ühest ahjutäiest ei piisa, ärge koheselt uut ahjutäit puid koldesse pange, vaid kütke ahju harvemini kaks korda – üks kord hommikul ja teine kord õhtul.
- Mida kuivemaid puid kütamiseks kasutate, seda vähem tekib tahma ja roh- kem saate sooja.
- Kui tõmme läheb halvaks ja ahi hakkab suitsu sisse ajama, on see märk sellest, et küttesüsteem vajab puhastamist.
- Enne siibri kinni pane- mist segage põlemisjäädid korralikult läbi ja sulgege siiber alles siis, kui söed on kustunud.
- Kui kütate soojamüü- riga pliiti, millel on kaks siibrit, siis tuleks avada

umbes pooleks tunniks mõlemad siibrid. Nii on „pika ringi“ suitsul lihtsam korstnasse minna, sest

korstnalõõr on juba üles soojendatud.

- Siiber peab olema alati täielikult avatud, et ei ta-

kistaks tõmmed. Kui tun- dub, et tõmme on liiga tu- gev, saad seda reguleerida pliidi alumise uksega, kuid mitte siibriga.

- Kütmise ajal peab tuba tuulutama, sest toas olev värske õhk soojeneb alati paremini kui vana õhk. Kõige õigem on hoida aken kütmise ajal tuulutu- sasendis.

- Kütmiseks ahjudes ja pliitides on parim must või valge lepp. Mustal lepal on kütteväärtus suurem.

- Keskküttekateltes on sobiv kasutada ka kaske ja saart.

- Puidubrikett annab kõva kuumust, lõhkudes samas šamottkivist pliite, ahjusid ning kaminaid. Vajadusel võib puitbriketti kasutada keskküttekatel- des või valmis metallpliitide kütmiseks.

- Lõõre ja seadmeid ri- kuvad ja lõhuvad kõik- suguste kilekottide, pii- mapakkide ja muu prügi põletamine.

MAREK KIIK

Päästeameti Lõuna päästkes- kuse kommunikatsioonijuht

KOGUMISRINGIDE TOIMIMINE JÄÄTMEVEOS

Mulgi vald tuletab meelde, et korraldatud jäätmeveo raames on võimalik anda üle peale segaolmejäätmete, biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete, paberi- ja kartongijäätmete, segapakendi ning klaaspakendi ka suurjäätmeid ning aia- ja haljastujäätmeid. Suurjäätmed ja aia- ja haljastujäätmed viiakse ära AS-i Eesti Keskkonnateenused poolt kogumisringide raames kõikidelt jäätmevaldajatelt, kes vedu soovivad. Täpsem info kogumisringide toimise osas toodud allpool.

- Suurjäätmete kogumisringid toimuvad vähemalt kord kvartalis. Suurjäätmete üleandmine on tasuline, 6,78 €/m³.
- Veo tellimisel peab jäätmevaldaja andma jäätmevedajale teada äraantavate jäätmete ligikaudse koguse ja mahu.
- Jäätmed peavad olema paigutatud jäätmevedajale ligipääsetavale kohale (nt segaolmejäätmete konteineri kõrval). Asukohta võiks vajadusel vedajaga eelnevalt kokku leppida.

Üle saab anda: vana mööbel, peeglid, suured pörandavaibad, kardinapuud, madratsid jms.

- Aia- ja haljastujäätmete kogumisringid toimuvad ajavahemikus 1. aprill kuni 30. november kord kuus.
- Jäätmed tuleb pakendada kuni 150L eelistatavalt läbipaistvasse kotti, et kotis olevad jäätmed oleksid hõlpsasti tuvastatavad. Vajadusel saab sobivad kotid osta vedajalt.
- Kui aia- ja haljastujäätmete kott sisaldab võõriseid, on jäätmevedajal õigus jätta kott vedamata.
- Aia- ja haljastujäätmete üleandmine on tasuline, 0,76 €/150L.

Üle saab anda: pehmed haljastujäätmed (lehed, muru, heki pügamisel tekkinud oksad, taimed jms).

Selleks, et teenust saada tuleb esitada teenuse tellimus järgnevalt:

- Tellimust saab esitada telefoni teel 4355025 või e-kirjaga viljandi@keskkonnateenused.ee.
- Tellimuse esitamisel teada anda tellimuse aadress, jäätmete ligikaudne maht kuupmeetrites ja loetelu mida ning mitu eset üle anda soovitakse (haljastujäätmete puhul, mitu kotti soovitakse üle anda).
- Kortermajade puhul, kus on toimiv ühistu, tuleb kogumisringide tellimus esitada ühistu poolt.

Poistekooride laulupäev Valmas

Reedel, 13. septembril kogunesid XXVIII üldlaulupeoks valmistuvad Viljandimaa poistekoorid Valma seiklusparki ühisele laulupäevale. Kokku said Viljandi Jakobsoni Kooli, Viljandi Keslinna Kooli, Viljandi Kaare Kooli ja Abja Gümnaasiumi laulupoisid.

Reede ja 13 on paljudes kultuurides tuntud kui ebaõnne sümbol. Meie poistele oli see paraku küll pigem õnnepäev. Kui mitmetunnine lauluproov neid just liiga õnelikuks ei teinud, siis pärast proovi maitsev lõunasöök ning lustimine seiklusparki kõikvõimalikel atraktsioonidel, pallimängud, minigolf ja muud lõbustused olid kõigile rõõmuks.

Laulupäeval tegime tutvust viie lauluga poistekooride laulupeorepertuaarist. Igaühest saime selgemaks küll vaid

FOTO: KADI KASK/ERAKOGU

mõne lehekülje, aga alustuseks abiks seegi. Poisid jagunesid häälerühmade järgi eraldi ruumidesse. Õpetamise ülesanded olid jagatud viie dirigendi vahel.

Abjast oli Valmas kaasas 28 poistekoori lauljat. Meie ridades on

poisse 1. kuni 7. klassini. Väikestele, äsja kooliteed alustanutele on nii koolikui koorielus kõik alles uus ja kindlasti ka veidi väsitav, aga vaprad nad meil on ja pusivad nagu suudavad. Paari kuu pärast on kõik neilegi juba palju lihtsam ja aru-

saadavam.

Olen südamest tänulik igale koorilauljale ja laululaste vanematele!

Tänu teile saab Mulgimaa pealinn suvisel üldlaulupeol väärikalt esindatud.

KADI KASK
AG poistekoori dirigent

RütmiKütid Paide noortebändide festivalil

RütmiKütid.

FOTO: ERAKOGU

Abja muusikakoolis tegutsev noortebänd RütmiKütid osales 31. augustil Paides toimival noortebändide festivalil. Kutsujaks oli Paide linna noortevolikogu, kelle eestvedamisel see tänaväärne üritus juba mitmendat aastat toimub.

Osalejateks oli kaheksa eriilmelist bändi, kellest

kolm olid Viljandimaalt. Peaesinejaks oli väga andeks, super lavalise olemise ja võimsa energaetikaga Ollie alias Oliver Mazurtsak.

Päev kujunes üpriski pikaks, sest lavaproovid algasid juba kell 12 ja kontsert ise kell 18. Õnneks oli taevataat selleks päevaks Paide kohal veekraanid kinni keeranud ja pillimeestel oli nauditav ise esineda ja teistele muusi-

kutele kaasa elada.

Publik sai valida oma lemmiku ja seekord pälvititi Folkista Suure-Jaanist, mille koosseisus väga kaunit ja mitmehäälselt laulsid ja pille mängisid Isabel Palu, Marii Kalberg ja Ainar Arula.

RütmiKütide esinemise ajal sai publik ennast tantsumiselt välja elada.

Loodame, et vaatamata kõigele on veel Eestimaal

paiku, kus noortele muusikutele leidub toredaid väljakutseid ka edaspidiseks.

Tahaksin omaltpoolt tänada Paide noortevolikogu toreda ürituse eest.

Samuti aitäh Abja Gümnaasiumile transpordi eest. Ja muidugi RütmiKütid – super töö!

ENDEL PURJU
Abja muusikakooli õpetaja/
bändijuhendaja

Elamusterohke Mulgi Elamuskeskus

Suvesoojal septembrihommikul ootas lasteaia ees buss. Kiisude rühm suundub avastusretkele Mulgi Elamuskeskusesse.

Kaunil loodusmaastikul kõrgus suursugune Mulgi häärber, mille trepil võttis perenaine Ly Laanemets meid lahkesti vastu, kõneledes mulgi keeles. Ta tutvustas lastele mineviku elu-olu meie Mulgimaal. Olulisel kohal olid mulkide töekspidamised, traditsioonid ja kombes ning esivanematelt päritud tarkusetarad. Tore oli pildis ja sõnas näha ning kuulda mulkide elust ennevanasti kuni tänapäevani välja. Hea meeolu tekitasid häärberi perenaise eestvedamisel mulgikeelsed laulud ja ringmängud.

Lapsed said tutvuda põllutöödega, korjasid sügisande, tegid tutvust linaõite ja -kupardegaga ning said lina rapsida vanaaegsete tööriistadega. Võimalus oli uudistada ja toita mitmeid erinevaid koduloomi. Suurel hulgal saadi teadmisi talutöödest, loomadega toimetamistest ja taluelust. Kindlasti oli see paljudele esmakordne ja uus kogemus, aga emotsioonid nähtust olid kindlasti armsad ja vahetud. Uskumatult hästi maitses mulgi korp kõrgete põlispuude varjus istudes ja jalga puhates. Nagu völumetsas olles, mängisid puude küljes asuvad lindude pesakastid sulleste lauluviise.

Elamuskeskus on oma nime väärt. Just nimelt elamuste osaliseks said meie maja väikesed ja suured. Koos aastatega avardub lapse silmaring ning edaspidi peaks ja võiks igal aastal külastada Mulgi Elamuskeskust. Tükike ajalugu ja killuke minevikku on osatud ääretult huvitaval moel teha nauditavaks ja mõistetavaks. See on koht ja paik, mis ikka kutsus tagasi, sest kindlasti on veel midagi avastada ja midagi kogeda.

Laste tagasiside ja emotsioonid:

Cathleen: „Meeldis kartuleid purustada.“

Kenert: „Hea oli hobuste süüa anda.“

Gregor: „Andsin kukkedele süüa.“

Alexandra: „Kook oli hea.“

Siiim-Sten: „Mulle meeldisid taluloomad.“

Panime ämbrisse vett ja pesime kartuleid.“

Johannes: „Me olime Mulgimaal.“

TRIINU JA ANNIKA
Karksi-Nuia lasteaia õpetajad

Lapsed ponidega sõprust loomas.

FOTO: ANNIKA ARTLA

SAAME TUTTAVAKS

Hedi Vilumaa, Karksi Peetri koguduse hooldajaõpetaja

FOTO: ERAKOGU

Alates 1. augustist on Eesti Evangeelse Luterliku kiriku Karksi Peetri koguduse hooldajaõpetajaks määratud Viljandi praost Hedi Vilumaa, kes teenib ka Kõpu Peetri ja

Suure-Jaani Johannese kogudusi ning on Viljandi haigla kaplan.

Hedi Vilumaa kaitses doktorikraadi Tartu Ülikooli usuteaduskonnas religiooniuuringute alal, lõpetas seal varem ka magistrantuuri religioonianthropoloogias. Varasemad teoloogiaõpingud lõpetas ta EELK Usuteaduse Instituudis ja pastoraalseminaris. Ta on end teoloogias täiendanud Marburgi Ülikoolis Saksamaal, Helsingi Ülikoolis Soomes, Leibniznimelises Euroopa Aja-

loo Instituudis Mainzis Saksamaal ning lisaks õpinud religioonipedagoogikat, andragoogikat ja noorsootööd. Varasemalt õppinud süvendatult kunsti ja kunstiajalugu, Tallinna 46. Keskkooli vilistlane.

Tööalaselt on Hedi Vilumaa teeninud EELK Viljandi praostkonna mitmetes kogudustes nii laste- ja noortetöö tegijana, koguduse õpetaja, hooldajaõpetaja, abipraosti ja praostina. Olnud koolide religiooniõpetuse õpetaja, jätkab koolitajana.

Oli kuni augustini 2024 ühenduse Evangeelse Kirikute Osadus Euroopas nõukogu aseliige, varem Euroopa Kirikute Konverentsi Keskkomitee liige. On EELK Piiskopliku Nõukogu ja EELK Kirikukogu liige, ajalehe Eesti Kirik toimetuse kolleegiumi liige. Olnud või jätkab tegevust mitmetes ühendustes või tööühmades, jõudumööda ka kohalike omavalitsuste tasandil erinevates aruteludes ja ümarlaudades.

Karksi Peetri kogudus

Piibleid, lauluraamatuid ja katekismuseid oodatakse näitusele

Kulla Leerimaja ootab ajaloolise Halliste kihelkonna alade inimestelt vanu piibleid, lauluraamatuid ja katekismuseid näituse korraldamiseks

Usupuhastuspäha peetakse 31. oktoobril, sest sel päeval 1517. aastal naelutas Martin Luther Wittenbergi linnakiriku uksele 95 teesi, millest sai alguse katoliku kiriku reformeerimine.

Üks Lutheri ettepanekutest oli see, et jumala ja inimese suhte tugevdamiseks peaks inimene ise suutma piiblit lugeda ning seetõttu tuleks pühakiri tõlkida ka varem barbaarseteks peetud keeltesse nagu ka saksa keel. Sellele järgnev loogiline samm oli poiste kooli saatmine, veidi aja möödudes nõudis ta sama ka tüdrukute kohta.

Luther väärtustas haridust, lugemise õpetamist,

propageeris laste kooli saatmist; tänu tema käima lükatud maailmavaate muutusele tõlgiti piibel teiste keelte seas ka eesti keelde ning sündis kohalik kirjakeel. Tänu kirjakeele arengule kasvas eestlaste eneseteadvus, mis andis võimaluse 19. sajandil ajakirjanduse ja haritlaskonna ning ärkamisaja tekkeks.

Esimene eestikeelne Uue Testamendi tõlge nägi trükivalgust aastal 1686. See oli lõunaeestikeelne Wastne Testament. Põhjaeestikeelne Uus Testament ilmus 29 aastat hiljem 1715. aastal Tallinnas. Suure tõlketöö ja pikkade arutluste tulemusena ilmus terviklik Piibel 1739. aastal põhjaeestikeelsena. Selle lai levik rahva hulgas pani aluse ühise põhja-eesti murretel rajaneva eesti kirjakeele kujunemisele. Oli isegi heatahtlikke

mõisnikke, kes aitasid kaasa eestikeelse piibli levikule talurahva hulgas. Näiteks piiblitõlkijale pastor Anton Thor Hellele valmistas suurt rõõmu, et Vaida mõisnik von Pillar kinkis igale talule ühe eksemplari sellest Piiblist.

Igas talus oli oma katekismus, piibel või lauluraamat, millest lapsi lugema õpetati ning mida peremees suurtel pühadel ette luges.

Eestikeelne piibel saab tänavu 285-aastaseks ning piibli 300. aastapäevaks plaanitakse uut piiblitõlget.

Halliste Püha Anna kogudus ootab Kulla Leerimaja raamatukokku Mulgi valla, ajaloolise Halliste kihelkonna alade elanikelt panust ja tuge piiblinäituse korraldamisel.

Kes raatsib oma perle kuuluvaid vanu kirjuraamatuid näitusele

anda, palume need tuua Kulla Leerimaja raamatukogutöötaja proua Sirle Tellise kätte (kontak tel 4363118 ja e-post: hallisteraamatukogu@mulgi-vald.ee) 29. oktoobriks.

Piibli juurde palume märkida:

- 1) millisest Halliste kihelkonna talust see on pärit;
- 2) piibli omaniku nimi (tihhti on olemas vastav sissekirjutus või pühendus);
- 3) juures võiks olla väike kirjeldus, mis iseloomustab selle raamatu, tema omaniku või taluga seotud inimeste saatust.

Teosed tagastatakse omanikele pärast näitust.

Näitus on kõigile huvilistele avatud 31. oktoobrist 6. jaanuarini aadressil Leerimaja, Kulla küla, Mulgi vald Viljandimaa 69509.

KOGUDUSTE TEATED

EELK KARKSI PEETRI KIRIKUS

6. oktoobril kell 14 lõikustänapüha armulauaga jumalateenistus.
20. oktoobril kell 14 jumalateenistus armulauaga.
3. novembril kell 14 jumalateenistus armulauaga.

Talituste teemal (ristimine, leer, laulatus, matus, piht) palume võtta ühendust hooldajaõpetaja Hedi Vilumaaga. Tel 5348 5573, e-post: hedi.vilumaa@eelk.ee.

Koguduse a/a nr. EE401010302010444001.

EELK HALLISTE PÜHA ANNA KIRIKUS

13. oktoobril kell 11 lõikustänapüha missa. Juhtmõte: igapäevane leib.
27. oktoobril kell 11 23. pühapäev pärast nelipüha missa. Juhtmõte: Andke üksteisele andeks.

Lisaks Halliste Püha Anna kirikus toimuvale Reedel, 11. oktoobril kell 17.30–19.30

Vaimse tervise kohvik Kulla leerimajas. TEEMA: mõned praktilised mõtted ja võtted enda juhtimiseks siis, kui mure tahab peale tulla ja kipub suisa mahagi murdma. Kohviku vestluseid aitavad käigus hoida Jana Ots (psühhoanalüütiline psühhoterapeut) ja Allan Kährik (täiskasvanute koolitaja).

EELK Halliste teenib Püha Anna kogudust hooldajaõpetajana õp Allan Kährik. Info: telefonil +372 507 0293. Meilitsi: allankahrk@gmail.com või allan.kahrk@eelk.ee Kirik avatud K-P kell 11–16.

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!

Annetused EELK Halliste Püha Anna koguduse nimele saad teha pangas SEB EE881010302007156001 või koguduse nõukogu liikmete kaudu.

EELK MÕISAKÜLA KIRIKUS

EELK Mõisaküla Maarja-Magdaleena kirik pühitseti 22. juulil 1934. Kiriku nurgakivi pandi 14. mail 1933. Kiriku projekteeris tuntud arhitekt Alar Kotli. Kogudus oli asutatud 8. mail 1927. Pärast 1983. aasta kevadist tulekahju on kirik taastatud. Viimati sai paar kuud tagasi taastatud kiriku altar. Taastamistöid jätkub veel teha. Kõige rohkem on veel teha torni aluste ruumidega.

5. oktoobril kell 14 kutsume kõiki huvilisi kiriku 90. aastapäevale.

Mõisaküla koguduse hooldajaõpetaja Arvo Lasting, elukohaga Tõrvas. Tel 524 9654, e-post: arvo.lasting@eelk.ee Võimalik toetada EELK Mõisaküla kogudust annetuste ja liikmemaksudega panga ülekande teel. A/a Swedbank: EE632200001120204044.

EAÕK KARKSI-NUIA KIRIKUS

13. oktoobril kell 11 Jumalik liturgia.

Teenib preester Margus (Miikael) Raissar tel 5332 9714 e-post. miikael@eoc.ee

EAÕK Karksi-Nuia Püha Aleksei kogudus tänab annetuste eest kiriku fassaadi remonditöödeks.

Võimalik toetada kogudust panga ülekandega Swedbank EE802200221075761043. Täname abi eest!

KOLME VABARIIGI PILLIMEHE ÜHISKONTSERT KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUSES

1.–17. novembrini viib Eesti Pärimusmuusika Keskus igasse Eesti ilmakaarde kontsertuurile kolm Vabariigi Pillimeheks valitud muusikut. Nendeks on 2018. aastal ajaloo esimeseks Vabariigi Pillimeheks pärjatud Juhan Uppin, 2020. aastal tiitli võitnud Martin Arak ja 2022. aastal aunimetuse teeninud Kert Krüsban. Kolm Vabariigi Pillimeest tulevad oma muusika ja pajatustega Karksi-Nuia publikut rõõmustama laupäeval, 2. novembril. Kontsert Karksi-Nuia Kultuurikeskuses algab kell 18.00.

Juhan Uppini „igapäevaseks“ pilliks on Teppo tüüpi lõõtsspill, „pühapäevapilliks“ kandle. Kontsertidele lubab ta aga üllatuseks kaasa võtta ka mõne muu lemmikpilli. Martin Arakut tuntakse ka Kandle-Ossi nime all, kelle armastatud hobiks on saanud esiisade kombel rahvakandle mängimine. Ossilikku fassaadi taga peitub aga õrn hing ja soe süda, mis on ka kuulajatele lahkelt avalil. Kert Krüsban tegutseb nii soolopillimehena kui ansamblites ning jagab oma virtuosseid oskusi edasi mitmes muusikakoolis üle Eesti.

Soodushinnaga eelmüügipiletid on 31. oktoobri saadaval Piletikeskuses. Lisainfo Eesti Pärimusmuusika Keskuse kodulehel www.folk.ee.

ANETT SUITS

Eesti Pärimusmuusika Keskuse sündmuste ja haridustegevuste korraldusjuht

1.–17. november 2024 kontserdipaikades üle Eesti

VABARIIGI PILLIMEHED

Juhan Uppin

Martin Arak

Kert Krüsban

Piletid www.folk.ee!

Abja kultuurimajas

17. oktoobril kell 19

KATARINA UNT, TEELE PÄBEMANN
LIINA TRÜSKINA-VANHATALO filmile

EMALÕVI

6€ / 5€

klnodes 20. SEPTEMBRIST

ABJA RAAMATUKOGU JA KULTUURIMAJA
esitlevad:

HEDVIG HANSON
Laul ja luule. Anna Haava 160

15. oktoobril, kell 19.
Abja Kultuurimajas

PILETID kohapeal, 8/10 eurot

Halliste rahvamajas

Eakate päev

1. oktoober
Kell 13.00

**Akordionimuusika,
tants ja trall koos
Toivo Vaageniga!**

Bussitjad:
Rinna 11.15
Uno Kariste 11.30
Vana Kariste 11.45
Kirju 12.00
Kulla 12.05
Päidre 12.30
Oisu 12.45
Kaarli 12.50

Eelregistreerimine kuni 23.09.2024
Oisu raamatukogus
Olli Aren 5167340
Ivi Alp 53482842
Koidu Saun 53477212

*Abja kultuurimaja huviringid
hooajal 2024/2025*

TEISIPÄEV
13.30-Meelepea tantsurühm,
juhendaja Viive Niinemäe
18.00-naiskoor Õbeaidsme,
juhendaja Külli Salumäe

KOLMAPÄEV
12.00-Meelepea näitering,
juhendaja Anne Kaarmäe

NELJAPÄEV
10.30-nunnuklubi,
juhendaja Ruth Möttus
16.30-naisansambel Viisivakk,
juhendaja Anne Gomaa

PÜHAPÄEV
15.30-lasteteater Cipolino,
juhendajad Viive Niinemäe
ja Ruth Möttus

Mõisaküla raamatukogu ja
kultuurimaja kutsuvad

18.10 kell 17.00-19.00
19.10 kell 11.00 - 15.00
Mõisaküla kultuurimajas

SÜGIS PURGIS

*pakume põnevaid maitseid,
pannkooki moosiga*

**• tule ostma, müüma,
vahetama!**

*hoidiste degusteerimine,
retseptide vahetus*

KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUSES
19.10.2024 kell 19.00

OMA MAJA

Tantsuks mängib **20**
C-DUUR

ESINEVAD ISETEGEVUSLASED
PILETID EELMÜUGIST 10€ KOHAPEAL 15€

LAUADADE BRONEERIMINE 435 5529

TEMUFI

noortelavastus sotsiaalmeediast

U-TUBE

Abja Kultuurimajas Pilet 19€
10. oktoobril kell 13.00 pileti keskus

Alates 10 inimesest gruppisoodustus 16€
Broneeringud ja info: kaisa@temufi.ee

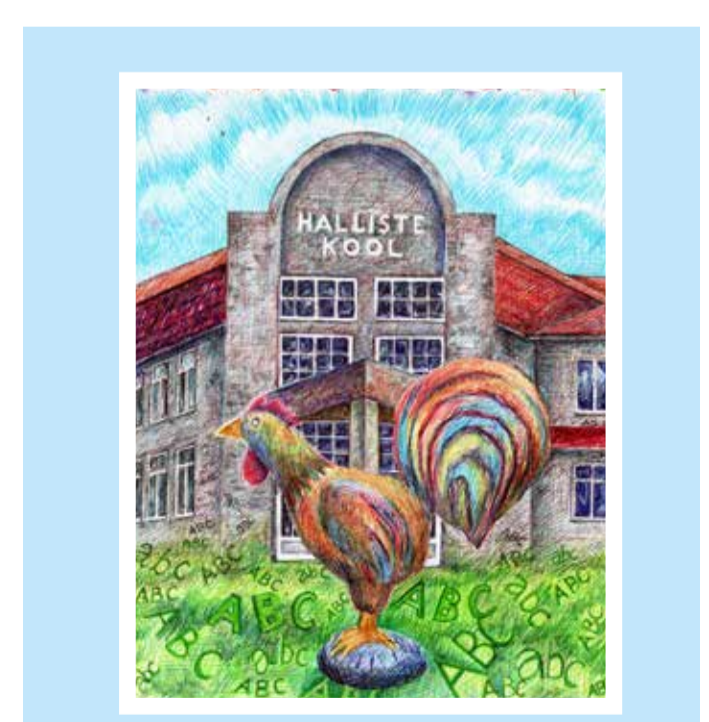
osades
AMANDA HERMINE KÜNNAPAS (juksilaine)
KAAREL TARROO (Muut Kast)

kaard ja lavastaja PREEP SAARIK, kummita JAN-ERIK, SARYI KROHVIK
TANEL TIKO (kummita), Taneli helilooja MARJITRI AUJAS (sõdurikarant)
KEVIN KOKKUS (väljakujundaja) KRISTO KUKKIS, IISAK FANIG PÜEDA

ESTI KULTUURIKAPITAL

MÕISAKÜLA EELK KIRIKU
90. AASTAPÄEV
LAUPÄEVAL
5. OKTOOBRI KELL 14.00

Osalevad meie tänane ja kogudust varem
teeninud vaimulikud.
Külalised Soomest Nurmijärvilt,
Viljandi praostkonnast ja naabrusest.
Esinevad kammerkoor KUNGLA
Abja Accordion Band

**“Halliste kool 150. Pihiaabits”
saab osta kooli ning
Halliste raamatukogust**

KUHU MINNA

ABJA KULTUURIMAJA

Pärnu mnt 28, Abja-Paluoja

I korruse fuajees oktoobris Hülle Haabi maalide ja kalligraafiliste piltide näitus „Mind ümbritsev ...“
10. oktoobril kell 13 Temufi noortelavastus sotsiaalmeediast „U-TUBE“. Üksikpilet 19.- müügil Piletikeskuses, alates 10 inimesest grupisoodustus 16.-. Broneeringud ja info: kaisa@temufi.ee.

Eestimaa Rahvamajade nädal 14.–20. oktoober

15. oktoobril kell 19 Hedvig Hanson. Laul ja luule. Anna Haava 160. Piletid 8.-/10.- saadaval kohapeal pool tundi enne algust.
17. oktoobril kell 19 mängufilm „Emalõvi“. Pääse 6.-/5.-.
26. oktoobril kell 11 Meelit Männiste mälestusturniir kabes.
31. oktoobril kell 17 Abja Meelespea peoõhtu. Küläs hobikokk Leeva Aasna, kes jagab oma hoidistamise nippe. Koduste hoidiste degusteerimine ja lemmikute valimine. Tantsuks mängib pillimees Sulev. Piletid eelmüügis 10 eurot Abja kultuurimajas ja päevakeskuses.
9. novembril kell 20–24 Lõikuspidu. Isadepäeva laupäev! Kultuurimaja sünnipäev! Laval Erich Krieger, Boris Lehtlaan, Are Jaama. Õhtut juhib Leino Einer. Pääse eelmüügist Abja kultuurimaja kantsleis 20.-/ kohapeal 25.-, kui kohti on. Oma jook jäta koju! Avatud baar Sinilille Cateringilt

ABJA RAAMATUKOGU

Pärnu mnt 28, Abja Paluoja

ÜRITUSED:

12. oktoobril Mulgi lipu päev – kanname mulgi rahvarõivaid.
15. oktoobril kell 19 koostöös Abja kultuurimajaga „Hanna Haava 160“ Hedvig Hansoni laulu ja luulekava.
22. oktoobril kell 18 koostöös Mõisaküla raamatukoguga kohtumine mulgi juurtega kirjaniku, raamatu „Härjasoo hingevaras“ autori, Lille Roometsaga Abja raamatukogus.
23. oktoobril kell 14–16 koolivaheaja töötuba lastele.
25. oktoobril Kuldlugeja 2024.
31. oktoobril jutuvõistluse „Mina olen mulk“ lõpetamine.

NÄITUSED:

8.–31. oktoobril „Kohalike meistrite käsitöö“
1.–31. oktoobril „Oktoober eesti kirjanduse kuu: eesti noorteraamatuid“
 - Selline raamat! - põnevaid raamatuid lastele.
 - Kultuuriline mitmekesisus = kultuuririkkus
20.–30. oktoobril üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“.

ABJA PÄEVAKESKUS

Pärnu mnt 10, Abja-Paluoja

Esmaspäeviti kell 13 jututuba, kuhu on oodatud ka Lõuna-Mulgimaa Puuetega Inimeste Ühingu liikmeid.
Teisipäeviti alates oktoobrist kell 13 on saviring Lea juhendamisel, saviringi osalustasu 5 eurot.
Kolmapäeviti kell 15.30 käsitööring Veronica juhendamisel. Neljapäev on päevakeskuses erihoolekande päralt (igapäeva elu toetamise- ja toetatud elamise teenus SKA otsuse alusel).
Reedeti toiduring kell 13, toiduringi osalustasu on 2 eurot. (Seoses projektiga võib toiduring olla laupäeval, jälgige infot).
 Projekt „Kultuuririkkuse aastal loodud suhted kogu eluks“,
 • **Laupäeval, 5. oktoobril kell 12** Aserbaidžaaani toidukultuuri tutvustav töötuba, meile tulevad külla Arzu ja Rovshan. Arzu valmistab toitu lambalihast, Rovshan õpetab nende kultuurile omases tehnikas raamil vaipa kuduma.
 • **Laupäeval, 12. oktoobril kell 12** Marimaa toidukultuuri tutvustav töötuba, külla tuleb Lyudmila.
 • **18. ja 25. oktoobril kell 13** udmurdipäraste toitade valmistamine, külla tuleb Ljudmila.
 Ootame kõiki huvilisi!
 Info päevakeskusest või mob 5787 7820.

HALLISTE RAAMATUKOGU

Kulla Leerimaja

1.–31. oktoobril raamatunäitus „Õpetajad ilukirjanduses“
31. oktoobrist 2024 6. jaanuarini 2025 raamatunäitus

„285 aastat esimesest eesti keelse Piibli ilmumisest. Vanad eestikeelsed kirikuraamatud“
2. september – 31. oktoober raamatunäitus „Halliste koolis üles kasvanud JAAN RANNAP“ Halliste põhikoolis
17. oktoobril kell 16 Kirjandusklubi. Kõik endised ja uued kirjandushuvilised on oodatud! Kuulame, arutame ja mõtleme kaasa. Jagame lugemiselamusi ja raamatu-soovitusi. Loomme vabas juturingis ise hubase koosolemise.

HALLISTE RAHVAMAJA

Halliste

2. oktoober kell 19 alustab zumba oma hooaega. Osalustasu 3 €.
29. oktoober kell 13 alustab hooaega Jututuba.
27. oktoober Mulgi valla Lusikapidu (kutsetega).

KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUS

Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia

1. oktoober kell 12 eakate päeva tähistamine.
4. oktoober kell 13 Mulgi valla õpetajate päeva kontsert.
10. oktoober kell 10–12.30 doonoripäev Karksi-Nuia kultuurikeskuse sinises saalis.
12. oktoober kell 15 mulgikeelsete laulude võistlus.
19. oktoober kell 9 Oktoobrikuu laat.
19. oktoober kell 19 Karksi-Nuia kultuurikeskus „Oma maja 20“.
22. oktoober kell 19 Karksi kihelkonna kultuuriloojate aaraamatuse kandmine.
26. oktoober kell 19 Mulgi Segakoor 10.
2.–31. oktoober Ene Mets ja Jekaterina Šakalite maalide näitus sinises saalis ja I korruse fuajees E–N 9–17, R 9–15.
2.–31. oktoober Triin Jahu tekstiilnäitus „Märgatud märkamata loodus“ II korruse fuajees E–N 9–17, R 9–15.
1. november kell 19 tantsurühm Mari 40.
2. november kell 18 Vabariigi Pillimehe tuur.
6. november kell 18 mälumäng.

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia

18. oktoober kell 10 „Lugemisisu“ teematund lasteaia Mõmmide rühmale.
19. oktoober kell 12 kohtumine raadio- ja teleajakirjaniku Taavi Libe ning kirjaniku ja näitleja Katariina Libega.
21. oktoober kell 11 ettelugemispäev „Ida pool päikest ja lääne pool kuud“ ning lauamängu meisterdamine. Juhendab Katrin Liimets.
22. oktoober kell 11 Jaapani päev koos jaapanlannaga: teeme origamit ja kirjutame hieroglüüfe. Juhendab Jaapanis sündinud ja elanud Marie Leilop.
23. oktoober kell 11 Pitsilised pildid. Loomme tekstiilribadest kunsti koos disainer Anna Lõhmusega.
24. oktoober kell 11 Killud toova ehteõnne! Kunstnik Bhaticya Virumann õpetab katkistest nõudest ehteid valmistama.
25. oktoober kell 11 Mängime maailma prügist puhtaks! Lahedat nuputamist viib läbi ringmajanduse spetsialist Kady Mäesalu.

Raamatunäitused:

1. oktoober–31. oktoober „Hispaania mitu palet“.
1. oktoober–31. oktoober „Seikluste sepitseja Helen Käit 50“.

KARKSI KÜLAMAJA

Karksi küla

23. oktoober kell 11 eakate ennelõuna "Tere sügis".
 29. oktoober kell 10 ettelugemispäev Karksi Kodu hoolealustele.

MÕISAKÜLA KULTUURIMAJA

Kiikre 13, Mõisaküla

14.–20. oktoober Eestimaa rahvamajade nädal
18. oktoobril kell 17–19 „Maitset purgis“ – pakume põnevaid maitseid eesti- ning lätimaiseid.
19. oktoobril kell 11–15 „Sügis purgis“ – erinevaid hoidiseid, retseptivahetus, Pakume pannkooki moosiga!

23. oktoobril kell 18 eesti mängufilm „Emalõvi“, pääse 6.-/5.-

MÕISAKÜLA MUUSEUM

Kesk tänav 4, Mõisaküla

31. oktoobrini näitused „Meie kool“ ja „Rõõm spordist“. Mõisaküla kooli lugu läbi aastakümnete pildis, esemetes ja sõnas. Mõisaküla Keskkooli Spordiselts ÜLO karikad, medalid ja vimplid alates 1982. aastast. Muuseumist võimalus osta sündmuse "Hüvasti, Mõisaküla kool!" meeneid.

MÕISAKÜLA RAAMATUKOGU

Kesk tn 4, Mõisaküla

1. oktoobril algab taas läti keele õpe, igal teisipäeval kell **17.30–19.00** (oodatud nii algajad kui ka edasijõudnud)
18.–19. oktoobrini Mõisaküla kultuurimajas hoidiste degusteerimine
20.–30. oktoobrini Raamatukogu päevad.
1. oktoobrist kuni 29. novembrini raamatunäitus „Eesti kirjandus“.
1. oktoobrist kuni 29. novembrini raamatute väljapanek „Toitu targalt“.

ÕISU RAAMATUKOGU

Ringi 3, Õisu

20.–30. oktoober Raamatukogupäevad.
21. oktoobril kell 10 ettelugemise päev.
24. oktoobril kell 13 Vaheaeg raamatukogus. Loeme ja meisterdame.
31. oktoobril kell 18.30 Õisu raamatukogu kirjandusklubi Täpsemat infot saab <https://www.facebook.com/õisuRaamatukogu>

UUE-KARISTE RAHVAMAJA

Uue-Kariste küla

10. oktoobril kell 13 Klubi 60+ väljasõit Halliste kirikusse ja Halliste põhikooli.
12. oktoober kell 12 tähistame rahvamajade nädalat. Hoidiste degusteerimine.

Õnnitleme uusi vallakodanikke
ja nende vanemaid

26. augustil sündis Ketlin Paru ja Remon
Valsi perre poeg **HUGO**

31. augustil sündis Marika ja Andrus Kontkari
perre poeg **OLIVER**

Mulgi arvutid
Üits kige paremp puut

Printerikassetid
IT hooldus
Arvutid

Lossi 20, Viljandi
tel. 5611 0405
E-R 10-18, L 10-14

ARHITEKTUURNE PROJEKTEERIMINE ESKIISSIT EHTUSLOANI

Arhitektuurne ja ehituslik projekteerimine
Ehituslubade taotlemine
Detailplaneeringute koostamine
Projekteerimisalane konsultatsioon

www.ekelisprojekt.ee

Meeldivat koostööd soovides,
arhitektuuribüroo töökas kollektiiv

+372 5632 7877

info@ekelisprojekt.ee

EKELIS PROJEKT

ARHITEKTUURIBÜROO

**Küttepude,
pelleti ja briketi
müük üle Eesti.**

www.puu24.ee
või helista 520 0093,
600 0136.

Ostan nõukogude
aegsete sõiduautode
kasutamata varuosi.
Võib pakkuda
seismajäänud
VAZ sõidukit.
Tel 5565 1952

Aeg möödub ja riivab nii mõnda,
elu viib paljugi käest.
Aja õigus on võtta ja anda,
kuid mälestus on jääv...

MÄLESTAME

JAAN PAUMERE

31.10.1946–23.08.2024

MERJE RAUDSEPP

10.03.1967–03.09.2024

VALVE TIIT

11.01.1945–30.08.2024

TIIU RÜÜTEL

20.12.1938–04.09.2024

HELJU-MARIE RISO

30.09.1933–01.09.2024

AVO LAMP

08.09.1943–05.09.2024

MAIRE NAEL

19.10.1940–02.09.2024

MATI NEIGO

06.02.1946–10.09.2024

ENN LAPP

16.03.1957–18.09.2024

Õnnitleme oktoobrikuu sünnipäevalapsi!

1. oktoober

KÜLLI ARGEL 75
AIME RÄIM 89

2. oktoober

EDGAR RIIS 83
EHA-MALL ILSÉN 83
REIN KOOV 87
ANATOLII PODDUBNYI 88
JAAN SOMELAR 88

3. oktoober

HELVE PUKK 75
EEVI ALLIK 81
ÜLO TILGA 84

4. oktoober

MAIMU JÄRV 88

5. oktoober

PEETER ALLIK 85

6. oktoober

MARE LÜKK 81
IGORS CERNIŠOVŠ 82

7. oktoober

PAUL KUUSIKJÕE 80
VAIKE RIIS 87
TIIU TENNO 89

8. oktoober

HILDA RÕIGAS 93

10. oktoober

HILLO-ILMAR RAUD 80

11. oktoober

KIIRA PÕDER 70
ELMAR PURGE 75
MART KURS 80
MARE SONG 80
ILVI CANNON 87

13. oktoober

VALVE LIMBERG 70
VYACHESLAV NIKONOROV 75
ENE SEPPA 75

15. oktoober

VELLO LIIV 85
SILVI METSAVAS 85
HELJO REEMETS 85
OLVI SEPP 88
PEETER SCHIHALEJEV 89
SALME MOOR 91

16. oktoober

VALTER JERŠOV 80

18. oktoober

VALVE PALOVEER 75
IDA SCHIHALEJEV 87
AINO PURTSAK 90

19. oktoober

JÜRI LUIK 85
MÄRT LOND 94
OSKAR SOOVIK 101

21. oktoober

HELVE TAKK 75
REIN TARKUS 82

22. oktoober

ANNA-MARIA KURIKKA 81

24. oktoober

RIHO TÕNISSOO 70
IRJA LOSS 70
UDO PÖLDVER 80
PEETER RAAL 81

25. oktoober

ASTA PEDAJA 95

26. oktoober

SULEV KIPPUS 70
TATJANA NÕMMIK 85

27. oktoober

LJUBOV MALTŠIHINA 75
ERKI NÕUMES 89
JAAN VARI 92

28. oktoober

PEETER UISK 70
HENN JAAKSOO 75
MAIMU REINBACH 80

30. oktoober

ASTA UNIVER 70
HANS LAKS 75
EVI OJA 85

31. oktoober

MAI NAARITS 75
SILVIA KORDZIEJONEK 81
HELMİ MINSKI 88

Ostan vene kellasid (ei
pea olema töökorras)
fototehnikat, heliplaate,
kassette, raamatuid ja
muud vanavara nt kolimine.
Tel 5872 5458.

Ostan nostalgilisi
lauanõusid, keraamikat,
kujakesi, ehteid jms.
Tel 5356 0761 Liina

MULGI VALLA LEHT
MULGI SÕNA

**TELLI
REKLAAM
MULGI
SÕNAS**

www.mulgivald.ee

Ostan teie auto, kaubiku
või maasturi. Tehniline
seisukord ei oma tähtsust.
Vajadusel registrist
kustutamine ja äravedu
puksiiriga. Tel 5630 4306.

Karksi-Nuia Pensionäride Ühendus

cotab eakaid

JUTUTUPPA

29. oktoobril kell 11
Kalda tn 6B Karksi-Nuias

